KURIER WILEŃSKI

16-17 czerwca 2026 r. Nr 66 (19721) Cena 1,00 euro www.kurierwilenski.lt

W numerze

Sukces polskiego koszykarza w NBA »8-9

Politolog: Partnerstwo USA i Europy nigdy nie było równoprawne »12-13

Elektryczne statki na Wilii: atrakcja czy realny środek transportu? »14

Wakacje: w kraju czy za granicą? »29

Cieśnina Ormuz zostanie otwarta.

Stany Zjednoczone i Iran zawieszają broń na 60 dni

Fot. EPA-ELTA

Tymczasowe zawieszenie broni między Stanami Zjednoczonymi a Iranem ma pozytywny aspekt — sądzi politolog i komentator polityczny Kęstutis Girnius. Na razie jednak, według rozmówcy „Kuriera Wileńskiego" jest wiele punktów spornych i dlatego trudno powiedzieć, czym ostatecznie zakończą się negocjacje. »6-7

Egzaminy trwają, ale myślami maturzyści już są przy balu »10

ISSN 1392-0405
9 771392 040028

Ekspertka wyjaśnia, czym jest annuitet emerytalny »16-17

eprasa.pl 7ca8a1aed8

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiewicz
– fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
– prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

Skład i łamanie: Halina Taukin
Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski"
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis"
Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

DZIENNIK NALEŻY DO EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA GAZET CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
MIDAS

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2026 roku.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego.

Sankcje Unii Europejskiej wobec Rosji. Litwa chce nowych ograniczeń

Litwa opowiada się za wprowadzeniem unijnego zakazu wjazdu dla obywateli Rosji uczestniczących w wojnie przeciwko Ukrainie. Propozycja miałaby zostać uwzględniona w kolejnym pakiecie sankcji UE wobec Moskwy.

Minister spraw zagranicznych Litwy Kęstutis Budrys przed poniedziałkowym posiedzeniem Rady Spraw Zagranicznych UE w Luksemburgu podkreślił, że konieczne jest dalsze ograniczanie liczby wiz wydawanych obywatelom Rosji. „Musimy ograniczyć liczbę wydawanych wiz, a tym bardziej całkowicie nie wpuszczać tych, którzy właśnie brali udział w rzezi na Ukrainie" — powiedział Kęstutis Budrys.

Kęstutis Budrys
Fot. Dainius Labutis, ELTA

BRAK POROZUMIENIA WŚRÓD PAŃSTW UE

Zakaz wjazdu rosyjskich żołnierzy do państw członkowskich miałby stać się częścią nowego pakietu sankcji wobec Rosji w związku z trwającą wojną przeciwko Ukrainie. Jak zaznaczył szef litewskiej dyplomacji, wśród państw członkowskich nadal nie ma pełnej zgody co do wprowadzenia nowych ograniczeń. Według Budrysa Litwa aktywnie uczestniczy w pracach nad stworzeniem mechanizmu umożliwiającego objęcie rosyjskich żołnierzy zakazem wjazdu do strefy Schengen. „Litwa w pełni to popiera, jesteśmy już zaangażowani w prace nad włączeniem takich osób do systemu Schengen. Jest to również praca techniczna, musimy dysponować danymi na temat wszystkich tych osób, ponieważ należy pamiętać, że osoby umieszczone na listach osób objętych zakazem wjazdu mogą odwołać się od takich decyzji" — powiedział Budrys.

PRAWIE 900 ROSJAN NA CZARNEJ LIŚCIE

Litwa już wcześniej wprowadziła własne ograniczenia wobec obywateli Rosji uczestniczących w wojnie przeciwko Ukrainie. Obecnie na czarnych listach Schengen znajduje się prawie 900 obywateli Rosji, którzy — według litewskich władz — brali udział w bezpośrednich działaniach wojennych.

Zakaz wjazdu na terytorium Litwy obowiązuje ich przez dziesięć lat. W przypadku całej strefy Schengen restrykcje obowiązują przez pięć lat, jednak przed upływem tego okresu mogą zostać przedłużone.

LITWA CHCE DALSZEGO OGRANICZANIA WIZ

Na początku czerwca grupa państw europejskich, w tym Litwa, wezwała Unię Europejską do ograniczenia możliwości wyjazdów turystycznych obywateli Rosji do krajów Wspólnoty.

„To, że liczba wydanych wiz w 2025 r. wzrosła w porównaniu z 2024 r., a tendencje w tym roku wskazują, że nadal rośnie, oznacza, że coś jest nie tak. Mamy pewne państwa, które prawdopodobnie uważają, że w kontekście turystyki nie ma znaczenia, kto przyjeżdża, może dla nich pieniądze nie mają znaczenia, ale to nie jest w porządku. Dla nas jest to nie do przyjęcia" — zaznaczył Kęstutis Budrys.

Według dostępnych danych liczba wiz wydawanych obywatelom Rosji znacząco zmniejszyła się od początku wojny — z ponad czterech milionów przed rosyjską inwazją do około pół miliona w 2024 r.

Jednocześnie w 2025 r. Rosjanom wydano już ponad 470 tys. turystycznych wiz schengeńskich, z których duża część miała charakter wielokrotny.

CORAZ TRUDNIEJ UTRZYMAĆ IZOLACJĘ ROSJI

Zdaniem litewskiego ministra utrzymanie międzynarodowej izolacji Rosji staje się coraz większym wyzwaniem.

Jak wskazał Budrys, dotyczy to nie tylko funkcjonowania państwa rosyjskiego, lecz także obecności rosyjskich drużyn sportowych i artystów w przestrzeni międzynarodowej.

Ostateczna decyzja w sprawie nowych sankcji będzie wymagała porozumienia wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Na razie nie wiadomo, kiedy UE może osiągnąć konsensus w tej kwestii. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Z okazji obchodów Dnia Żałoby i Nadziei oraz Dnia Okupacji i Ludobójstwa na Litwie, w pobliżu wileńskiego Muzeum Okupacji i Walk o Wolność zorganizowano obywatelską akcję poświęconą pamięci historycznej pod hasłem „Atminties neištremsi" („Pamięci nie da się zesłać") **Fot. Orestas Gurevičius, ELTA**

„Korona" biznesu polskiego na Litwie liczy 15 lat

W ramach obchodów 15-lecia działalności Forum Przedsiębiorczości Polskiej „Korona" 12 czerwca odbyło się spotkanie członków „Korony" i zaproszonych gości na brzegu Willi w ośrodku RestArt.

Przebiegowi uroczystości nie przeszkodził deszcz, który wręcz dodał imprezie swoistego uroku. Na spotkanie przybyło ponad sto osób.

Wśród uczestników większość stanowili młodzi ludzie, co napawa optymizmem i daje nadzieję, że „Korona" będzie mogła dalej rozwijać się na Litwie. Nie zabrakło także „weteranów" „Korony".

Było dużo wspomnień o tym, jak powstała „Korona", skąd wzięła się jej nazwa oraz jakie były początki i cele założenia organizacji.

15 lat istnienia „Korony" udowodniło potrzebę funkcjonowania takiej organizacji i nieustające zainteresowanie biznesem wśród przedsiębiorców Polaków na Litwie.

Prezes „Korony", Paweł Giliauskas, podkreślił, że zainteresowanie działalnością organizacji stale rośnie — coraz więcej członków wstępuje do „Korony" i wnosi swój wkład w jej działalność.

„Korona" staje się coraz bardziej widoczna na tle biznesu na Wileńszczyźnie.

Zrzesza uczestników z różnych branż i z czasem może odgrywać jeszcze większą rolę w rozwoju gospodarki Litwy. ■

FPP „Korona"

Absolwenci „Piątki" spotkają się po raz dziewiętnasty

Towarzystwo Absolwentów „Zawsze Wierni »Piątce«" serdecznie zaprasza wszystkich absolwentów dawnej wileńskiej „Piątki" na doroczne spotkanie.
Spotkanie odbędzie się 21 czerwca 2026 roku (niedziela) o godz. 14.00 na dziedzińcu Gimnazjum Inżynieryjnego im. Joachima Lelewela przy ul. Minties 3 w Wilnie.
Zaproszeni są absolwenci wszystkich roczników. Będzie okazja do wspomnień, spotkań po latach oraz rozmów przy herbacie i ciastku.

Komitet organizacyjny

Imieniny

16 czerwca
Jana, Benona, Cyryka, Aliny, Anety, Justyny.

17 czerwca
Alberta, Adolfa, Piotra, Laury, Darii, Walerianny.

Cytat dnia

„Kiedyś zastanawiałem się, czy Moskwa odważyłaby się wysadzić, zaatakować, spalić lub zbombardować Ławrę Peczerską? Jeśli tak, to Moskwa całkowicie odchodzi od tradycji chrześcijańskiej" — powiedział historyk, prof. Alfredas Bumblauskas komentując rosyjski atak na Ławrę Peczerską w Kijowie. Jak dodał historyk, dany klasztor jest prawdopodobnie najważniejszym obiektem poza granicami Litwy, związanym z dziedzictwem dawnej państwowości litewskiej i WKL.

Liczba dnia

2 mln euro

co najmniej taką sumę Muzeum Historii w Trokach zamierza przeznaczyć na renowację muru obronnego kompleksu zamkowego na wyspie na jeziorze Galwe.

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Rejon wileński rozszerza współpracę regionalną: podpisano list intencyjny z rejonem malackim

10 czerwca w Dworze w Glinciszkach mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz oraz mer Samorządu Rejonu Malackiego Saulius Jauneika podpisali list intencyjny, otwierający nowy etap współpracy między sąsiadującymi samorządami.

Dokument ten potwierdza gotowość obu stron do wspólnego wprowadzania zmian, racjonalnego wykorzystywania zasobów oraz budowania bardziej zrównoważonej przyszłości regionu.

Uroczyste podpisanie listu intencyjnego w Glinciszkach. Od prawej: Robert Duchniewicz, mer rejonu wileńskiego, i Saulius Jauneika, mer rejonu malackiego **Fot. vrsa.lt**

„STWORZYĆ BARDZIEJ SPRZYJAJĄCE ŚRODOWISKO"

Według mera Samorządu Rejonu Wileńskiego Roberta Duchniewicza, partnerstwo to nada nowy impuls wspólnym projektom i otworzy szersze perspektywy rozwoju dla obu stron.

„Podpisany dokument jest wyrazem silnej woli obu samorządów do współpracy i wytycza jasne kierunki przyszłych porozumień. Rejony wileński i malacki będą wspólnie dążyć do zmian korzystnych dla całego regionu – od sprawniejszej komunikacji i wspierania przedsiębiorczości, po lepszą jakość usług oraz bogatszą ofertę rekreacyjną. Jestem przekonany, że łącząc nasze zasoby, doświadczenie i pomysły, stworzymy bardziej sprzyjające środowisko gospodarcze i społeczne" – zaznacza mer R. Duchniewicz.

„JESZCZE LEPIEJ ODPOWIADAĆ NA POTRZEBY MIESZKAŃCÓW"

„Rejony malacki i wileński łączy nie tylko sąsiedztwo, ale też przekonanie, że jakość życia ludzi zależy od umiejętności jednoczenia sił, dzielenia się doświadczeniem i współdziałania. Jestem pewien, że ściślejsza współpraca pozwoli lepiej wykorzystać mocne strony obu samorządów i wspólnie wdrażać inicjatywy, które przyczynią się do dobrobytu naszych mieszkańców. Wierzę, że działając ramię w ramię, będziemy mogli jeszcze lepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców i budować silne sąsiedztwo, które przyniesie korzyści zarówno dziś, jak i w przyszłości" – podkreśla mer Samorządu Rejonu Malackiego Saulius Jauneika.

KIERUNKI ROZWOJU I WSPÓŁPRACY

W liście intencyjnym wyróżniono sześć priorytetowych kierunków współpracy:

- Mobilność i komunikacja
- Gospodarka i inwestycje
- Rozwój terytorialny
- Turystyka i rekreacja
- Usługi publiczne
- Innowacje i cyfryzacja

W celu realizacji założeń powołane zostaną wspólne grupy robocze oraz powstanie plan działań i środków na lata 2027–2029. W liście intencyjnym przewidziano również zbadanie możliwości ubiegania się poszczególnych miejscowości obu rejonów o status obszaru uzdrowiskowego.

TO TAKŻE KWESTIE BEZPIECZEŃSTWA

Podczas spotkania omówiono także współpracę w zakresie ochrony ludności i zarządzania kryzysowego. Ważnym tematem było też partnerstwo kulturowe w ramach Szlaku św. Jakuba, który łączy społeczności obu rejonów i ich wspólne dziedzictwo.

Podpisany list intencyjny stanowi podstawę do zawarcia długoterminowej umowy o współpracy, którą będą musiały zatwierdzić rady obu rejonów. Oczekuje się, że partnerstwo to przerodzi się w trwałe, innowacyjne i przynoszące wymierne korzyści mieszkańcom działania. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji **Samorządu Rejonu Wileńskiego**

eprasa.pl 7ca8a1aed8

INNOWACJE Na Litwie rozpocznie działalność ESERO

Na Litwie rozpocznie działalność Europejskie Biuro Zasobów Edukacyjnych w zakresie Kosmosu (ESERO) — Ministerstwo Gospodarki i Innowacji oraz Europejska Agencja Kosmiczna (ESA) podpisały umowę w tej sprawie. Zgodnie z dokumentem biuro będzie działać na Litwie do 2028 r., wkrótce ogłoszony zostanie przetarg na wykonawcę programu. „Rozszerzenie współpracy z Europejską Agencją Kosmiczną pomoże nam kształcić specjalistów, których potrzebuje szybko rozwijający się sektor kosmiczny" — powiedział minister Edvinas Grikšas. Zgodnie z komunikatem uczniowie z całego kraju będą mogli uczestniczyć w różnych inicjatywach edukacyjnych, spotkaniach z ekspertami sektora kosmicznego, konkursach i projektach mających na celu zapoznanie się z technologiami kosmicznymi oraz dyscyplinami z zakresu nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki.

TROKI 2 mln euro na renowację murów obronnych zamku

Muzeum Historii w Trokach zamierza przeznaczyć ponad 2 mln euro na renowację muru obronnego kompleksu zamkowego na wyspie w Trokach. Dyrektor muzeum Alvyga Zmejevskienė powiedziała, że ostatnia rekonstrukcja muru miała miejsce w 1988 r., a po tegorocznej zimie sytuacja znacznie się pogorszyła — w wyniku osuwania się kamieni powstały lawiny błota. „W całym tym okresie przejściowym, jeszcze przed odzyskaniem niepodległości przez Litwę, doskonale rozumiemy, jakie były warunki budowlane i jakie były materiały budowlane. Widzimy też, że pojawiają się głazy, które spadają. (...) Musimy przede wszystkim zapewnić bezpieczeństwo odwiedzającym, musimy dbać o to dziedzictwo, które zostało nam powierzone przez państwo" — powiedziała Zmejevskienė.

SEJM Rozważane wypowiedzenie umowy między Litwą a Białorusią

W tym tygodniu Sejm rozpocznie obrady w sprawie wypowiedzenia nieobowiązującej jeszcze umowy między Litwą a Białorusią dotyczącej zasad przemieszczania się mieszkańców strefy przygranicznej. Została ona zawarta w celu umożliwienia osobom mieszkającym na obszarze przygranicznym przekraczania granicy na podstawie specjalnych zezwoleń i przebywania na terytorium przygranicznym innego państwa przez okres do 90 dni w ciągu pół roku. Dokument został sporządzony w 2010 r. w Mińsku, a Litwa ratyfikowała go rok później, jednak, według wiceministra spraw zagranicznych Vidmantasa Verbickasa, umowa nigdy nie weszła w życie. „Władze Białorusi nie zdołały ratyfikować i powiadomić Litwy nawet w tamtym czasie... Innymi słowy, nie uwzględniono dobrowolnego interesu naszych obywateli. Dzisiaj naprawdę nie widzimy możliwości, w jaki sposób ta umowa mogłaby dalej funkcjonować" — powiedział minister.

WILNO Niezadowolenie przestrzenią rekreacyjną na ul. Niemieckiej

W związku z niezadowoleniem mieszkańców dotyczącym powstającej przestrzeni rekreacyjnej przy ulicy Niemieckiej, Samorząd Miasta Wilna apeluje, by nie oceniać projektu pochopnie i poczekać na zakończenie wszystkich prac budowlanych. „Wzgórze jest oceniane i dyskutowane jeszcze przed zakończeniem prac budowlanych. To naturalne, że w trakcie budowy obiekty mogą nie wyglądać tak, jak w przewidzianym projekcie, ale oceniać należy ostateczny rezultat, a nie wersję pośrednią" — powiedziała główna architektka miasta Laura Kairienė. „Jeśli ostateczny efekt nie będzie taki, jak uzgodniono z mieszkańcami podczas uzgadniania projektu, prace nie zostaną przyjęte, a wykonawca będzie musiał naprawić błędy. Na razie prosimy o cierpliwość i poczekanie do zakończenia prac budowlanych" — dodała.

ZAKAZ Wielka Brytania odetnie dzieci od mediów społecznościowych

Premier Wielkiej Brytanii Keir Starmer ogłosił w poniedziałek planowane całkowite zakazanie korzystania z mediów społecznościowych przez dzieci poniżej 16 roku życia. Według premiera platformy te „sprawiają, że dzieci są nieszczęśliwe". Starmer ostrzegł, że na tych platformach „wyświetlane są im niebezpieczne treści", a same platformy są „zaprojektowane tak, aby wywoływać uzależnienie". Rząd poinformował, że zakaz obejmie takie platformy jak Snapchat, TikTok, YouTube, Instagram, Facebook i X, ale nie obejmie usług przesyłania wiadomości, takich jak WhatsApp. Starmer dodał, że ma nadzieję, iż regulacje zostaną przyjęte do końca grudnia, a zakaz wejdzie w życie wiosną przyszłego roku. Zaznaczył również, że rząd pójdzie o krok dalej i podejmie „wiodące na świecie działania w zakresie usług gier i platform transmisji na żywo".

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Marian Paluszkiewicz; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Stany Zjednoczone i Iran zawieszają broń. „Czas pokaże, czy nie pojawią się nowe problemy”

Tymczasowe zawieszenie broni między Stanami Zjednoczonymi a Iranem ma pozytywny aspekt — sądzi politolog i komentator polityczny Kęstutis Girnius.

Antoni Radczenko

Tymczasowe zawieszenie broni między Stanami Zjednoczonymi a Iranem ma pozytywny aspekt — sądzi politolog i komentator polityczny Kęstutis Girnius. Na razie jednak, według rozmówcy „Kuriera Wileńskiego” jest wiele punktów spornych i dlatego trudno powiedzieć, czym ostatecznie zakończą się negocjacje.

Iran i Stany Zjednoczone zawarły wstępne porozumienie pokojowe — oświadczył w niedzielę wieczorem Donald Trump. Amerykański prezydent napisał: „Niniejszym w pełni upoważniam do bezpłatnego otwarcia Cieśniny Ormuz i jednocześnie upoważniam do natychmiastowego zniesienia blokady morskiej Stanów Zjednoczonych”.

Jednocześnie to samo potwierdził premier Pakistanu, który pośredniczył w rozmowach irańsko-amerykańskich.

Szef rządu poinformował, że od danej chwili muszą być wstrzymane wszystkie operacje wojskowe, w tym również działania wojenne Izraela w Libanie. Tymczasowe zawieszenie broni ma potrwać 60 dni.

Niniejszym w pełni upoważniam do bezpłatnego otwarcia Cieśniny Ormuz — napisał Donald Trump **Fot. EPA-ELTA**

NIEUZGODNIONE STANOWISKA

Dokument o zawieszeniu broni ma zostać podpisany w najbliższy piątek (19 czerwca) w Szwajcarii. Do tego momentu przedstawiciele obu państw spotkają się jeszcze w Katarze.

Na dany moment nie jest znana treść porozumienia, ale z przecieków prasowych wynika, że ma zostać otwarta Cieśnina Ormuz, Iran rezygnuje z programu jądrowego, strony zobowiązują do długoterminowego pokoju w regionie.

W zamian Teheranowi mają być stopniowo zniesione sankcje.

> Na początku kampanii wojskowej przeciwko Iranowi Donald Trump mówił o szybkim zwycięstwie. Mówił między innymi o tym, że konflikt maksymalnie może potrwać kilka tygodni.

— Na razie obie strony nie wyjaśniły do końca wszystkich niuansów. Jest mnóstwo kwestii, gdzie stanowiska nie zostały uzgodnione. Przede wszystkim chodzi o zasoby nuklearne, które posiada Iran. Na razie nie zostało uzgodnione, jak ten problem rozwiązać. Obecnie mamy tymczasowe zawieszenie broni. Czas pokaże, czy nie pojawią się nowe problemy. Moim zdaniem teraz nie można powiedzieć, że Iran i Stany Zjednoczone naprawiły swoje relacje. Mają jednak 60 dni na wyjaśnienie wszystkich spornych kwestii. Nie można odrzucić scenariusza, że napięcie ponownie zacznie rosnąć i wojna może powrócić — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Kęstutis Girnius, litewski politolog, filozof oraz komentator polityczny.

REAKCJA ŚWIATA

Zawieszenie broni zostało skomentowane przez polityków z różnych państw. „W interesie całego świata jest to, żeby szlak międzynarodowy, jakim jest Cieśnina Ormuz, był otwarty. Jak rozumiem, jest to częścią tego porozumienia” — oświadczył w poniedziałek (15 czerwca) szef polskiego MSZ Radosław Sikorski. „Mamy nadzieję, że dokument zostanie podpisany zgodnie z planem, a wszystkie zaangażowane strony pozostaną wierne pokojowym rozwiązaniom” — skomentował sytuację Lin Jian rzecznik chińskiego MSZ i podkreślił, że otwarcie cieśniny leży w interesie całej wspólnoty światowej.

Z decyzji Iranu i Ameryki jest zadowolony kanclerz Niemiec Friedrich Merz, którego zdaniem wstępny pokój zwiększy bezpieczeństwo w regionie 7.>>

eprasa.pl 7ca8a1aed8

6.>>

i pozytywnie wpłynie na światową gospodarkę. „Gratuluję Trumpowi oraz stronie irańskiej tego dyplomatycznego przełomu. Może on utorować drogę do ożywienia światowej gospodarki i bezpieczniejszego Bliskiego Wschodu. Kluczowe jest wdrożenie go z determinacją" — podkreślił niemiecki polityk.

Prezydent Francji Emmanuel Macron ze swej strony oświadczył, że wielonarodowa misja wojskowa, którą zainicjowały Francja i Wielka Brytania, jest gotowa udać się do Zatoki Perskiej w celu podtrzymania pokoju. „Bardzo się z tego cieszymy i trzymamy kciuki, żeby zostało sfinalizowane w piątek, bo wszyscy potrzebują, żeby Cieśnina Ormuz była otwarta i żeby ta wojna się skończyła" — oświadczyła szefowa unijnej dyplomacji Kaja Kallas.

USTĘPSTWA TRUMPA?

Na początku kampanii wojskowej przeciwko Iranowi Donald Trump mówił o szybkim zwycięstwie. Mówił między innymi o tym, że konflikt maksymalnie może potrwać kilka tygodni.

— Trump lubi rzucać takimi wypowiedziami. Wojnę w Ukrainie miał zakończyć w ciągu doby. Minęło półtora roku, a wojna nadal trwa. Te wszystkie zagadnienia są o wiele bardziej skomplikowane niż Trumpowi się wydaje. Jestem jednak przekonany, że Trump faktycznie chce zawrzeć pokój z Iranem i jest gotów na pewne ustępstwa. Warto pamiętać, że są wojowniczy senatorzy, których zdaniem Trump idzie na zbyt duże ustępstwa Teheranowi i którzy są za tym, aby Izrael nadal mógł atakować cele w Libanie i Iranie. Podsumowując, samo zawieszenie broni ma pozytywny aspekt, ale trzeba pamiętać, że żadna umowa nie działa, dopóki strony nie zgadzają się we wszystkich kwestiach. Na razie tutaj kwestie sporne pozostają — ocenia Kęstutis Girnius.

Sytuację skomentowali również politycy z regionu. Prezydent Turcji napisał, że zawieszenie broni między USA a Iranem postrzega jako istotny krok w stronę pokoju i stabilności w regionie. Recep Tayyip Erdogan zaapelował do obu stron, aby unikały ostrej retoryki w czasie, kiedy będą toczyły się negocjacje.

Cieśnina Ormuz to jeden z najważniejszych i najbardziej wrażliwych szlaków morskich świata, łączący Zatokę Perską z Oceanem Indyjskim. Przez cieśninę transportuje się około 20 proc. światowej ropy naftowej oraz znaczące wolumeny skroplonego gazu ziemnego. ■

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Trump faktycznie chce zawrzeć pokój z Iranem — twierdzi Kęstutis Girnius
Fot. Gediminas Savickas, ELTA

Wzrośnie zasiłek na utrzymanie dziecka

Od 1 lipca wzrośnie wysokość państwowego zasiłku na utrzymanie dziecka, wypłacanego w przypadku niewywiązywania się rodziców z obowiązku alimentacyjnego. Świadczenie obejmie blisko 17 tys. dzieci.
Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy (SADM) poinformowało, że tzw. alimenty z Sodry wzrosną z 133,2 euro do 185 euro miesięcznie. Podwyżka obejmie dzieci, które nie otrzymują całości lub części alimentów zasądzonych przez sąd lub określonych w zatwierdzonej przez sąd umowie alimentacyjnej.
„Państwowe zasiłki na utrzymanie dziecka, tzw. alimenty z Sodry, od 1 lipca wzrosną z 133,2 do 185 euro. Zmiana ta dotknie prawie 17 tys. dzieci, które nie otrzymują alimentów potwierdzonych orzeczeniem sądowym" — czytamy w komunikacie.
„Państwo bierze na siebie odpowiedzialność za pomoc w przypadkach, gdy rodzice nie wywiązują się ze swoich obowiązków i konsekwentnie wzmacnia system wsparcia dla rodzin niekompletnych. Jednocześnie rozszerzamy zakres innych świadczeń oraz grono ich odbiorców. W sposób ukierunkowany tworzymy bezpieczniejsze i bardziej sprawiedliwe społecznie środowisko dla wszystkich rodzin wychowujących dzieci" — powiedziała Jūratė Zailskienė, minister opieki socjalnej i pracy.
Zasiłek na utrzymanie dziecka jest wypłacany ze środków państwowych, jeśli dziecko przez okres dłuższy niż miesiąc nie otrzymuje całości lub części alimentów od jednego lub obojga rodziców.
O świadczenie może ubiegać się rodzic, u którego — na podstawie orzeczenia sądu lub porozumienia rodziców — ustalono miejsce zamieszkania dziecka. Prawo do złożenia wniosku przysługuje również opiekunowi dziecka oraz osobie pełnoletniej, której ustalono stopień zdolności do pracy na poziomie 0-25 proc. i u której niepełnosprawność stwierdzono przed ukończeniem 18. roku życia.

Opr. J.B.
na podst. BNS

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Historyczny sukces polskiego koszykarza

W zakończonych, z soboty na niedzielę, finałach zawodowej amerykańsko-kanadyjskiej ligi koszykówki tytuł NBA World Champions wywalczyła drużyna New York Knicks, w której barwach występuje polski koszykarz Jeremy Sochan.

Piotr Wyszomirski

WIELKIE EMOCJE, SUKCES NBA

Mecz w hali Frost Bank Center w San Antonio zakończył się zwycięstwem przyjezdnych 94:90 a cała seria 4:1. Najwięcej punktów dla drużyny nowojorskiej zdobył Jalen Brunson, bo aż 45 (do tego 3 zbiórki / 3 asysty / 3 przechwyty), Josh Hart zaliczył double-double (13/11), po 10 zbiórek dorzucili Karl Anthony Towns (ale tylko 2 punkty i 6 fauli) oraz Mitchell Robinson. W San Antonio Spurs najwięcej punktów zdobył rezerwowy Dylan Harper (25), Victor Wembanyama do 19 oczek dorzucił 14 zbiórek i 5 bloków. Prestiżową nagrodę dla MVP finałów przyznano liderowi Knicks Jalenowi Brunsonowi.

Nowojorska drużyna zdobyła tytuł po 53 latach przerwy. Tegoroczne finały były najciekawsze od wielu lat, czwarty mecz tegorocznych finałów zgromadził średnio 20,9 mln widzów na kanale ABC, co stanowiło najwyższą oglądalność czwartego meczu finałów NBA od 1998 r., gdy Michael Jordan sięgał z Chicago Bulls po szósty tytuł.

Sukcesowi promocyjnemu i finansowemu towarzyszyły wysoki poziom sportowy i wielkie emocje. Zmagania Teksańczyków z Nowojorczykami były niezwykle zacięte i obfitowały w wiele zwrotów i rekordów. Gdy po dwóch zwycięstwach na wyjeździe ekipa trenera Mike'a Browna przegrała u siebie mecz nr 3 a w meczu nr 4, także w sławnej Madison Square Garden, przegrywała w trzeciej kwarcie 29 punktami, eksperci zaczęli mówić zdecydowanie o przechyleniu szali zwycięstwa na stronę ekipy Mitcha Johnsona. Ostrogi sprawiały o wiele lepsze wrażenie, młoda, wybiegana drużyna rządziła na parkiecie, zawstydzając gospodarzy. I wtedy nastąpiło coś, co dla wielu jest niewytłumaczalne: przewaga drużyny z Teksasu zaczęła topnieć niczym

Jeremy Sochan w barwach San Antonio Spurs w 2024 r.
Fot. Frenchieinportland, CC BY 4.0

lodowce w apokaliptycznym filmie, by ostatecznie zniknąć zupełnie. San Antonio Spurs przegrało mecz i stan konfrontacji zamiast 2:2 brzmiał 1:3. W historii finałów NBA jak dotąd tylko jednej drużynie udało się odwrócić przy takim stanie losy serii i ostatecznie wygrać. Było to w roku 2016, gdy prowadzeni przez LeBrona Jamesa koszykarze Cleveland Cavaliers pokonali broniących tytułu Golden State Warrios. Historia nie powtórzyła się i już w piątym meczu drużyna Jalena Brunsona postawiła kropkę na „i", zwyciężając w serii „best of seven" 4:1.

DLACZEGO WYGRAŁA DRUŻYNA NIŻEJ NOTOWANA?

Przed rozpoczęciem finałów wyżej rozstawieni byli gracze z Teksasu, co dawało im przewagę własnego parkietu (w przypadku rozegrania siedmiu spotkań cztery rozegraliby u siebie). W swoich szeregach mieli wielką gwiazdę, 22-letniego francuskiego wielkoluda (224 cm) Victora Wembanyamę, uznanego za największy talent od czasów M. Jordana, który ma być przyszłością NBA. Ponadto w finale Konferencji Zachodniej gracze z San Atonio pokonali głównego faworyta całych rozgrywek, obrońcę tytułu i najlepszy zespół sezonu zasadniczego, czyli drużynę Oklahoma City Thunder.

Początek każdego meczu zdawał się potwierdzać przewagę Ostróg, które zdecydowanie prowadziły: w pierwszym spotkaniu 14 punktami, w drugim i trzecim — 12, w czwartym — 29 i w piątym — 16, ale wygrały tylko jedno spotkanie. Moim zdaniem zdecydowały dwa elementy: doświadczenie i jednak zmęczenie, choć finały generują nową energię. Dla trenera Mitcha Johnsona, który po pięciu spotkaniach sezonu 2024/25 zastąpił na stanowisku trenera legendę teksańskiej organizacji Gregga Popovicha, i większości czołowych graczy San Antonio to były nie tylko pierwsze finały, ale wręcz pierwsze play-offy. W drodze do finału Knicks rozegrali 14 potkań, Spurs aż 18. Nowojorczycy odpoczywali przed finałami 8 dni, Teksańczycy tylko 3.

NIEZWYKŁY PRZYPADEK JEREMY'EGO JULIUSZA SOCHANA

Gdy w 2022 r. syn Anety Sochan i Ryana Keyona Williamsa został wybrany z wysokim, 9. numerem w draftcie przez San Antonio Spurs, rozbudziły się wielkie nadzieje polskich kibiców nie tylko koszykówki. Dobrze mówiący po polsku i wychowywany w polskiej rodzinie (matka i ojczym Wiktor Lipiecki pochodzą z Polski) zdradzał nieprzeciętny talent i mógł realnie snuć plany podboju zawodowej ligi i wzmocnić reprezentację Polski. Pierwszy sezon zdawał się potwierdzać nadzieje, Jeremy został wybrany do drugiej piątki najlepszych rookies (jednoroczniaków) sezonu. Młody gracz (ur. 2003) poprawiał statystyki i wydawało się, że wielka kariera w zawodowym sporcie stoi przed nim otworem. Niestety, w trzecim sezonie coraz częściej 9.>>

eprasa.pl 7ca8a1aed8

8.>>

zaczęły trapić go kontuzje, nowy trener nie miał do niego takiego zaufania jak Popovich, który był nie tylko trenerem, ale i mentorem Sochana. Sytuacja była coraz gorsza i zawodnik w lutym 2026 r. postanowił zakończyć kontrakt i związać się do końca tego sezonu z nowojorskim Knicks.

W nowym klubie niewiele się zmieniło, Jeremy b. rzadko w ogóle wychodził na parkiet, grał z reguły w tzw. garbage time (końcówki meczów, w których wynik był przesądzony dużo wcześniej). Wyniki meczów play-off doprowadziły do niecodziennej sytuacji: w finale spotkały się oba kluby, w których Sochan grał w tym sezonie. Było wielce prawdopodobne, że bez względu na wynik finału, nasz zawodnik otrzymałby pierścień za zwycięstwo! Zwyczajowo zwycięskie kluby nagradzają także graczy, którzy w trakcie sezonu przeszli do innego klubu, a Jeremy przez ponad trzy sezony budował jednak siłę Teksańczyków. Ostatecznie zwyciężył aktualny klub Polaka i pierścień zawitał na palcu naszego obecnie jedynaka w najlepszej lidze świata, której zwycięzca dumnie zawiesza pod kopułą swej hali flagę z napisem: NBA World Champions.

KTO LEPSZY: GORTAT CZY SOCHAN?

Trzeba uczciwie przyznać, że udział polskiego silnego skrzydłowego w historycznym triumfie Knicksów był symboliczny. Grał ogony od samego początku, a w finałach zagrał jedynie przez... 198 sekund! Tak jak pierścień za mistrzostwo jest bezapelacyjnym sukcesem, tak, jak na razie, porównania z innym polskim koszykarzem w NBA wypadają blado. Center Marcin Gortat nie był tak uzdolniony jak Sochan i został wybrany w 2005 r. w drafcie z dalekim, 57. numerem. Polish Hammer, jak o nim mówiono z czasem, długo budował swoją pozycję w zawodowej lidze, ale ostateczne wyniki budzą szacunek: 11 sezonów, 806 meczów i udział w wielkim finale, w którym jego Orlando Magic ulegli w 2009 r. wielkim Los Angeles Lakers z Kobe Bryantem 1:4. Gortat miał trudne zadanie, bo był zmiennikiem Dwighta Howarda, ale jego występy w finale nie były wstydliwe (zagrał we wszystkich pięciu meczach, notując 16 punktów i 53 minuty na parkiecie). Do dzisiaj kluby NBA korzystają z „Gortat screen", czyli rodzaju zasłony wymyślonej przez Łodzianina, co jest najlepszą oceną wartości polskiego koszykarza.

CO DALEJ Z POLSKIM JEDYNAKIEM W NBA?

Mimo mistrzowskiego pierścienia sytuacja nie napawa optymizmem. Jeremiemu kończy się właśnie kontrakt i będzie musiał twardo walczyć o nowy. Czy zagra jeszcze w barwach klubu z Wielkiego Jabłka? Czy znajdzie miejsce w innym klubie NBA i będzie grać regularnie? Czy jego kariera w najlepszej lidze świata właśnie się skończyła? Najbliższe tygodnie przyniosą odpowiedź na te pytania, ale jedno jest pewne: pierwszy Polak wygrał mistrzostwo NBA i nikt mu tego nie odbierze. ■

Urodzinowa gala UFC przy Białym Domu

Prezydent USA Donald Trump obchodził w niedzielę 80. urodziny podczas gali mieszanych sztuk walki UFC zorganizowanej na Południowym Trawniku Białego Domu. Wydarzenie odbyło się w ramach obchodów 250. rocznicy niepodległości USA.

Trump pojawił się wraz z szefem UFC Daną White'em na balkonie Białego Domu, skąd obserwowali specjalnie przygotowaną arenę.

Prezydent zajął miejsce przy ośmiokątnej klatce, w której zaplanowano siedem walk. Na trybunach zasiadło ok. 4 tys. gości, wśród nich m.in. bokser Tyson Fury, szef Meta Mark Zuckerberg, dyrektor FBI Kash Patel, pełniący obowiązki prokuratora generalnego Todd Blanche oraz przewodniczący Izby Reprezentantów Mike Johnson.

W ramach wydarzenia zaplanowano siedem walk **Fot. EPA-ELTA**

Administracja USA przekonywała, że koszty organizacji wydarzenia, szacowane na 60 mln dolarów, pokryje UFC. Dokumenty wskazują jednak, że w przygotowania zaangażowano zasoby siedmiu agencji federalnych, w tym Departamentu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Federalnej Administracji Lotnictwa.

Organizacja gali wywołała kontrowersje. Krytycy zarzucali Trumpowi umożliwienie UFC, kierowanej przez jego wieloletniego sojusznika Danę White'a, promocji komercyjnego wydarzenia na terenie Białego Domu. Równolegle ruch „No Kings" organizował w całym kraju alternatywne wydarzenia poświęcone wolności słowa i zgromadzeń. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Maturzyści jeszcze zdają egzaminy, ale myślami są już przy balu

Do 19 czerwca potrwa główna sesja państwowych egzaminów maturalnych, jednak dla wielu maturzystów stres związany z testami powoli ustępuje miejsca emocjom towarzyszącym zakończeniu szkoły.

Honorata Adamowicz

Polskie szkoły na Litwie dopinają ostatnie szczegóły bali maturalnych. Tymczasem „Kurier Wileński" sprawdza, jak będą wyglądały tegoroczne uroczystości i z jakimi kosztami muszą liczyć się abiturienci.

Wiele osób poświęca sporo czasu na wybór odpowiedniego stroju, dodatków, fryzury czy makijażu **Fot. Marian Paluszkiewicz**

OSTATNI WSPÓLNY WIECZÓR

— Nasz bal maturalny odbędzie się w gospodarstwie agroturystycznym położonym niedaleko Wilna. Organizatorzy zadbali o to, by wszystko było odpowiednio przygotowane — od dekoracji sali i odświętnie nakrytych stołów po oprawę muzyczną i atrakcje dla uczestników. To dla nas wyjątkowe wydarzenie, ponieważ po raz ostatni spotkamy się w tak dużym gronie jako uczniowie jednej klasy — powiedziała w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" Adriana z Gimnazjum Ferdynanda Ruszczyca w Rudominie. Adriana do balu przygotowuje się już od pewnego czasu. Ma wybraną sukienkę, planuje także wizytę u fryzjera i makijażystki. Jak większość maturzystek chce w tym dniu wyglądać wyjątkowo, bo takie wydarzenie zdarza się tylko raz w życiu. Oprócz samego balu trzeba również uwzględnić koszty dodatków, takich jak buty, biżuteria czy przygotowanie fryzury.

— Zamierzamy bawić się do białego rana. Mam nadzieję, że będzie to niezapomniany wieczór pełen radości, wzruszeń i dobrej zabawy. Szacuję, że wszystkie wydatki związane z balem maturalnym — opłata za udział, sukienka, fryzura, makijaż oraz dodatki — wyniosą około 600 euro. To spora kwota, ale uważam, że warto, ponieważ jest to jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu każdego maturzysty — mówi abiturientka.

UROCZYSTE ZAKOŃCZENIE DWUNASTU LAT NAUKI

Dla Aurory z Gimnazjum Jana Pawła II najważniejszą częścią całego programu nie jest jednak sam bal, lecz uroczystości związane z zakończeniem szkoły. To właśnie na te chwile wielu uczniów czeka najbardziej, ponieważ stanowią one symboliczne zwieńczenie dwunastu lat nauki, pracy i wspólnie spędzonego czasu. W Gimnazjum Jana Pawła II tradycyjnie wręczenie dyplomów odbywa się w kościele przy Uniwersytecie Wileńskim, co nadaje uroczystości wyjątkowy i podniosły charakter.

— Po części oficjalnej spotkamy się również na Placu Katedralnym, gdzie odbędzie się dalsze świętowanie, czyli zatańczymy poloneza. Takie wydarzenia mają szczególne znaczenie, ponieważ pozwalają na chwilę zatrzymać się i docenić wszystko, co udało się osiągnąć przez ostatnie lata. Następnie cała promocja uda się na bal do Crown Plaza w Wilnie. To będzie okazja nie tylko do wspólnej zabawy, ale także do pożegnania się z koleżankami, kolegami i nauczycielami. Dla wielu z nas będzie to jeden z ostatnich momentów spędzonych razem przed rozpoczęciem studiów i wejściem w dorosłe życie. Dlatego chcemy, aby ten wieczór był wyjątkowy i na długo pozostał w naszej pamięci — podkreśla Aurora.

NIE KOSZTY SĄ NAJWAŻNIEJSZE

Choć emocje związane z zakończeniem szkoły i balem maturalnym są bezcenne, przygotowania do tego wydarzenia wiążą się również z konkretnymi kosztami. Jak zauważa Aurora, dla wielu uczniów równie ważnym elementem są przygotowania, które rozpoczynają się na długo przed samą uroczystością.

— Oczywiście z balem wiążą się również przygotowania, które dla wielu osób są ważną częścią całego wydarzenia. Wiele osób poświęca dużo czasu na wybór odpowiedniego stroju, dodatków, fryzury czy makijażu. Koszty takich przygotowań mogą być bardzo różne i zależą przede wszystkim od indywidualnych preferencji. Niektórzy decydują się na bardziej oszczędne rozwiązania, inni wybierają droższe opcje lub specjalnie zamawiają stroje. Najważniejsze jest jednak nie to, ile pieniędzy wydamy, lecz możliwość wspólnego świętowania zakończenia jednego z najważniejszych etapów naszego życia — zaznacza maturzystka. ■

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Nabór wniosków w konkursie pn. Wolontariat i Media 2026

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie" im. Jana Olszewskiego ogłasza, iż rozpoczął się nabór wniosków w konkursie pn. Wolontariat i Media 2026, realizowanym jako komponent 3. zadania publicznego w ramach konkursu „Przedsięwzięcia wspierające zadania Instytutu i realizujące Koncepcje IRJP".

Celem naboru na wnioski jest wyłonienie podmiotów, które zrealizują materiały wideo poświęcone wolontariatowi w edukacji polonijnej.

Graf. organizatorzy

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE W REGULAMINIE

Szczegółowe informacje dotyczące specyfikacji oraz tematyki realizowanego wideo znajdują się w Regulaminie konkursowym. Bardzo zachęcamy do przeczytania całości regulaminu — znajdują się w nim również informacje organizacyjne oraz dostępna do zdobycia punktacja.

KTO MOŻE WZIĄĆ UDZIAŁ?

Do składania wniosków uprawnione są:
• redakcje oraz przedstawiciele mediów polonijnych;
• organizacje realizujące poza granicami Polski projekty o charakterze medialnym;
• osoby fizyczne.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁU WIDEO

Wyłonieni grantobiorcy zobowiązują się do opracowania, realizacji oraz upowszechnienia materiału wideo, który może prezentować:
• działania wolontariuszy zaangażowanych w edukację polonijną oraz ich doświadczenia (w tym nauczycieli lub uczniów);
• materiały promujące wolontariat w edukacji polonijnej;
• znaczenie nauczania języka polskiego oraz podtrzymywania kultury i tożsamości narodowej poza granicami Polski.

MINIMALNE PARAMETRY TECHNICZNE MATERIAŁU:

• Forma: wideo o jakości technicznej umożliwiającej publikację w internecie;
• Czas trwania: minimum 4 minuty;
• Oznaczenia: obowiązek uwzględnienia wytycznych promocyjnych i zastosowania obowiązku informacyjnego.

WARUNKI FINANSOWE I FORMALNE

• Maksymalna wysokość dofinansowania pojedynczego projektu wynosi 7 500,00 PLN;
• Zgłoszenie konkursowe odbywa się poprzez formularz wniosku dostępny do pobrania na dole strony przesłany na adres wnioski@pol.org.pl;
• Szczegółowe zasady udzielania wsparcia, tryb przyznawania dotacji oraz sposób realizacji określa Regulamin Regrantingowy FPPnW — dostępny do pobrania na dole strony.

PROCEDURA I TERMINY

Zainteresowanych uczestnictwem w konkursie prosimy o pobranie formularza wniosku, dostępnego na stronie https://pol.org.pl/wolontariat-i-media-nabor-2026/, następnie po wypełnieniu formularza prosimy o przesłanie go na adres wnioski@pol.org.pl.

Przesłane przez Państwa formularze zostaną zarejestrowane i wezmą udział w naborze — zostanie dokonana ich ocena przez Komisję Konkursową a następnie podjęta zostanie decyzja o przyznaniu dofinansowania.

Na zgłoszenia czekamy do 22 czerwca 2026 roku.

Dofinansowano przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków budżetu państwa. ■

Inf. FPPnW

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Europejczycy nie ufają USA. Politolog: Nigdy to partnerstwo nie było równoprawne

Europejczycy są co raz bardziej sceptycznie nastawieni wobec Stanów Zjednoczonych. Tak wynika z najnowszego raportu ECFR

Antoni Radczenko

Wyniki nie są zaskoczeniem dla politologa Šarūnasa Liekisa, którego zdaniem interesy USA i Europy z każdym rokiem co raz bardziej się różnią.

Europejska Rada Spraw Zagranicznych (ECFR) — europejski think tank, którego celem jest promocja spójnej i bardziej aktywnej europejskiej polityki zagranicznej — dokonała badania opinii publicznej dotyczącego stosunku obywateli poszczególnych państw UE względem Stanów Zjednoczonych. Sondaże pokazały, że większość Europejczyków nie ufa USA i nie traktuje go nawet jako państwa sojuszniczego.

25 proc. mieszkańców Europy oświadczyło, że traktują USA, jako rywala
Fot. Marian Paluszkiewicz

RÓŻNICE W TRAKTOWANIU NA WSCHODZIE I ZACHODZIE

Badania wykazały, że tylko 11 proc. ankietowanych odpowiedziało, że Stany Zjednoczone pozostają sojusznikiem zjednoczonej Europy. Natomiast 25 proc. oświadczyło, że traktują USA jako rywala.

Postrzeganie Ameryki różni się na wschodzie i zachodzie Europy. W Polsce 37 proc. badanych oświadczyło, że ma pełne zaufanie dla wojskowej pomocy z Ameryki. W Hiszpanii, która jest obecnie jednym z największych krytyków polityki Donalda Trumpa, ten odsetek wynosi 12 proc. Średnia europejska jest w granicach 23 proc.

— Problem polega na tym, że tak naprawdę nie bardzo wiemy, jaki wcześniej był stosunek Europejczyków względem Stanów Zjednoczonych. Sądzę, że wcześniej też nie było bardzo dużego zaufania. Warto rozróżnić przekaz propagandowy od rzeczywistości. Tak, był przekaz o silnym sojuszu i partnerstwie transatlantyckim. Warto jednak pamiętać, że kraje Europy zawsze były zależne od Stanów Zjednoczonych. Nigdy to partnerstwo nie było równoprawne. Dzisiaj te wszystkie różnice wypłynęły na wierzch. Po prostu ten ideologiczny anturaż powoli wyparowuje. Różnica między „teraz" a „kiedyś" jest taka, że dzisiaj o tym otwarcie się mówi — komentuje sytuację dla „Kuriera Wileńskiego" Šarūnas Liekis, dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

DRUGA KADENCJA TRUMPA JAKO KATALIZATOR ZMIAN

Badania pokazały również, że większość mieszkańców UE popiera zwiększenie wydatków na obronność oraz rozwój własnych możliwości wojskowych. Większość jest też przeciwna likwidacji NATO i zastąpieniu go nowym sojuszem pomiędzy państwami Europy. Takie zdanie ma tylko 29 proc. badanych.

Z sondażu wynika, że rośnie zaufanie względem swych sąsiadów. 65 proc. badanych oświadczyło, że w razie niebezpieczeństwa na pomoc przyjdą państwa europejskie. Większość badanych opowiedziało się za zmniejszeniem zależności od amerykańskiej broni. Najwięcej zwolenników takiego podejścia jest w Danii. Za uniezależnieniem się od Ameryki opowiedziało się nawet 75 proc. respondentów. Na dalszych miejscach znalazły się Holandia, Francja, Szwecja oraz Portugalia.

„DRUGI TRUMP" KATALIZATOREM ZMIAN

Katalizatorem zmian, zdaniem historyka i politologa, stała się druga kadencja Donalda Trumpa. W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy amerykański prezydent mówił o aneksji Grenlandii, dokonywał presji na europejskich sojuszników w sprawie Ukrainy oraz podważał zobowiązania Ameryki wobec NATO.

— Kiedy jednak przyjrzymy się pierwszej kadencji, to zauważymy, że wówczas również się o tym mówiło. Być może nie aż tak wprost. Niestety nikt nie chciał tego słuchać. Zresztą nie warto wszystko zrzucać na Trumpa. Te procesy 13.>>

eprasa.pl 7ca8a1aed8

12.>>

rozpoczęły się wcześniej. Jeszcze za rządów Baracka Obamy, kiedy ogłoszono tzw. zwrot do Azji. Nie warto tego oceniać w kontekście dobra i zła. Taka jest po prostu nowa rzeczywistość. Nie oznacza to, że Ameryka wycofa się z NATO. NATO, na ile jego istnienie będzie zbieżne z interesami USA, będzie funkcjonowało — zaznacza Liekis.

ZWROT KU AZJI A OBECNOŚĆ ŻOŁNIERZY USA W EUROPIE

W trakcie swej pierwszej kadencji Barack Obama niejednokrotnie mówił o rosnącym znaczeniu dla Ameryki regionu Azji i Pacyfiku. Przełomem był artykuł w „Foreign Policy" Hillary Clinton z 2011 r. Jego autorka była wówczas sekretarzem stanu i napisała, że interesy USA w Azji i na Pacyfiku są kluczowe dla amerykańskiego bezpieczeństwa i dobrobytu. W tym samym roku amerykański prezydent w parlamencie Australii wypowiedział takie słowa: „Stany Zjednoczone kierują swoją uwagę ku ogromnemu potencjałowi regionu Azji i Pacyfiku". Wówczas kanclerz Niemiec Angela Merkel oświadczyła: „Czasy, w których mogliśmy całkowicie polegać na innych, w pewnym stopniu minęły". Pogląd Ameryki na Europę trochę się zmienił w 2014 r., kiedy Rosja rozpoczęła okupację Krymu oraz rozpętała wojnę na wschodzie Ukrainy.

OBECNOŚĆ USA W EUROPIE MOŻE MALEĆ Z CZASEM

Rozmówca „Kuriera Wileńskiego" sądzi, że obecność amerykańskich żołnierzy w Europie z każdym rokiem będzie malała.

— Trudno powiedzieć, jak długo będzie trwał ten proces. Wycofanie się z Europy, to poważna logistyczna operacja. Nie warto też mieć nadziei, że po ewentualnej wygranej Demokratów sytuacja się zmieni. To są strukturalne procesy wewnątrz Stanów Zjednoczonych. USA powoli tracą pozycję światowego hegemona. Ameryka nie jest w stanie utrzymać tego dotychczasowego statusu. Jesteśmy świadkami, jak Stany Zjednoczone z lidera światowego przekształcają się w jedno z regionalnych mocarstw — oświadcza Šarūnas Liekis.

***

Badania ECFR przeprowadzono w maju 2026. Zapytano ponad 19 tys. osób w 15 krajach europejskich między innymi w Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii oraz Polsce. ■

TVP WILNO

USA powoli tracą stanowisko światowego hegemona — mówi Šarūnas Liekis **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Poczta Litewska upamiętniła 100-lecie radia

Poczta Litewska wydała nowy znaczek pocztowy poświęcony stuleciu radia litewskiego. Okolicznościowa emisja upamiętnia początki krajowej radiofonii i miejsce, z którego sto lat temu nadano pierwsze audycje.

W piątek, 12 czerwca, do obiegu trafił nowy znaczek pocztowy poświęcony 100-leciu radia litewskiego. Emisję przygotowała Poczta Litewska, która podkreśla, że jubileusz stanowi ważną okazję do przypomnienia historii jednego z najistotniejszych środków przekazu w kraju.

Autorką projektu znaczka jest artystka Natalija Vaišnorienė. Znaczek ma wartość nominalną dwóch euro i został wydany w nakładzie 15 tysięcy egzemplarzy. Z okazji wprowadzenia go do obiegu w urzędzie pocztowym w Kownie, przy prospekcie Króla Mendoga, odbyło się uroczyste stemplowanie datą pierwszego dnia obiegu, będące tradycyjnym elementem premier emisji filatelistycznych.

Na znaczku przedstawiono stację radiową w kowieńskiej dzielnicy Žaliakalnis — miejsce uznawane za początek historii litewskiego radia narodowego. To właśnie stamtąd sto lat temu nadano pierwsze słowa litewskiej radiofonii: „Alio, alio. Lietuvos radijas, Kaunas" („Halo, halo. Radio Litewskie, Kowno").

W komunikacie Poczty Litewskiej podkreślono znaczenie radia dla społeczeństwa litewskiego. Jak zaznaczono, przez sto lat radio informowało obywateli, jednoczyło społeczeństwo i towarzyszyło najważniejszym wydarzeniom w historii kraju. Do dziś pozostaje jednym z kluczowych kanałów przekazywania informacji oraz upowszechniania kultury.

Również w piątek rozpoczęła się przedsprzedaż kolekcjonerskiej srebrnej monety o nominale 10 euro „Lietuvos radijui — 100", emitowanej przez Bank Litwy.

Projekt monety przygotowali Tomas Dragūnas i Eglė Žemaitė. Emisja obejmie 1,5 tys. egzemplarzy, a moneta trafi do obiegu 19 czerwca.

Opr. J.B.
na podst. BNS

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Elektryczne statki na Wilii: nowa atrakcja czy realny środek transportu?

Od ubiegłego roku po Wilii kursują elektryczne statki pasażerskie, które zgodnie z planami władz miejskich mają stanowić alternatywę dla transportu publicznego.

Justyna Giedrojć

Szacuje się, że w tym roku z rejsów statkami elektrycznymi skorzysta nie mniej niż 70 tys. pasażerów **Fot. Julius Kalinskas, ELTA**

Dla wygody pasażerów przystanki wodne zlokalizowano w pobliżu miejsc, w których zatrzymują się miejskie autobusy i trolejbusy, aby umożliwić łatwe przesiadki między różnymi środkami transportu.

Mimo że w tym roku liczba osób korzystających z rejsów statkami jest znacznie większa niż w roku ubiegłym, wiele wskazuje na to, że pełnią one przede wszystkim funkcję rekreacyjno-turystyczną. Wilnianie zwracają uwagę, że bilety na statki są znacznie droższe niż przejazdy autobusem czy trolejbusem. Ponadto liczba przystanków jest ograniczona, a statki mogą zabrać stosunkowo niewielu pasażerów. W rezultacie nie wszyscy chętni są w stanie wejść na pokład, a na kolejny rejs trzeba często czekać nawet godzinę.

— Tegoroczny sezon żeglugowy charakteryzuje się rozwojem. Dążymy do tego, aby statki były nie tylko atrakcją rekreacyjną czy turystyczną, lecz także stały się wygodną alternatywą dla codziennych podróży po mieście. W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba pływających statków podwoiła się — w tym roku po rzece kursują cztery statki. Większa liczba statków pozwala zapewnić częstsze rejsy, dzięki czemu mieszkańcy i goście miasta mogą wygodniej planować podróże oraz unikać korków — mówi „Kurierowi Wileńskiemu" Indrė Žvirblienė, kierowniczka Działu Organizacji Transportu Publicznego w samorządowej spółce JUDU.

DWA NOWE PRZYSTANKI

Trasa żeglugi pasażerskiej biegnie od rozlokowanego między ulicami Geležinio Vilko, J. Jasinskio i A. Goštauto Trójkąta Biznesowego (Verslo trikampis) do plaży w Żyrmunach (Žirmūnų paplūdimys).

— W ubiegłym roku statki zatrzymywały się przy mostach Zwierzynieckim, Białym, Zielonym i Króla Mendoga. W tym roku trasę uzupełniono także o dwa nowe przystanki: most Šilo oraz plaża w Żyrmunach. Łączna długość trasy statków wynosi 7,7 kilometrów — informuje rozmówczyni.

Zauważa, że uruchomienie żeglugi transportowej po Wilii miało na celu nie tylko ułatwienie komunikacji miejskiej, ale także promocję zrównoważonego transportu — integrację elektrycznych statków z systemem transportu publicznego.

— Liczba pasażerów wskazuje na rosnące zainteresowanie tą usługą. W ubiegłym sezonie z wileńskich statków skorzystało około 22 tys. pasażerów, natomiast tylko w maju tego roku statkami podróżowało już około 28 tys. osób. Biorąc pod uwagę te wyniki, spodziewamy się, że w tym roku z rejsów skorzysta nie mniej niż 70 tys. pasażerów — komentuje Indrė Žvirblienė.

BILETY ULGOWE I RODZINNE

Nowe statki oferują 32 miejsca siedzące, z czego 28 znajduje się w zamkniętej części pokładu. Ponad 80 proc. powierzchni pokładu jest zadaszone, co zwiększa komfort podróży niezależnie od warunków pogodowych. Na pokładzie pasażerowie mają do dyspozycji bezpłatne Wi-Fi oraz nowoczesny system informacji pasażerskiej. Statki wyposażono także w panele solarne, które wspierają ich efektywność energetyczną i ograniczają zużycie energii.

Ceny biletów pozostają bez zmian. Przejazd na podstawie biletu elektronicznego ważnego przez 90 minut kosztuje 3 euro, natomiast bilet kupiony bezpośrednio na pokładzie — 4 euro. Opłaty można wnosić za pomocą kart JUDU/Vilniečio, aplikacji mobilnych oraz innych dostępnych metod płatności. Obowiązują również różnego rodzaju bilety ulgowe i rodzinne.

Nazwy dla czterech elektrycznych statków pasażerskich wybrali w ubiegłym roku mieszkańcy Wilna. Decyzją głosujących jednostki otrzymały nazwy: „Geležinis Vilkas" (pol. „Żelazny Wilk"), „Rytas" („Poranek"), „Smilga" („Wiechlina") oraz „Lašiša" („Łosoś").

Elektryczny transport wodny funkcjonuje już w niektórych miastach Europy. Pojazdy wodne o napędzie elektrycznym kursują m.in. w Kopenhadze, Sztokholmie, Oslo, Londynie i Berlinie ■

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Na stołecznej Górze Bouffalowej powstaje światowej klasy kompleks koncertowy

Przed półtorej roku na Górze Bouffałowej (lit.Tauro) rozpoczęła się budowa Narodowej Sali Koncertowej. Dziś wyraźnie widać już skalę projektu.

Justyna Giedrojć

Można ocenić, jak wizualnie będą prezentować się przestrzenie przyszłego kompleksu. Planuje się, że pierwsze koncerty odbędą się tu pod koniec 2028 r.

Stan realizacji budowy ocenili minister kultury Vaida Aleknavičienė, mer Wilna Valdas Benkunskas, a także przedstawiciele resortu, samorządu oraz kierownictwo spółki Vilniaus vystymo kompanija, zarządzającej projektem.

„Postępy są naprawdę imponujące — widzimy już nie na planach, lecz w rzeczywistości skalę powstającego światowej klasy kompleksu koncertowego. Narodowa Sala Koncertowa, mogąca pomieścić ponad dwa i pół tysiąca widzów, stanie się miejscem przyciągającym najsłynniejsze orkiestry muzyki współczesnej oraz artystów światowego formatu. Jednocześnie będzie ważnym centrum kultury dla mieszkańców Wilna i gości miasta, wzmacniając pozycję stolicy na europejskiej mapie kultury" — powiedział Valdas Benkunskas.

W obiekcie o powierzchni 23,8 tys. m kw znajdą się cztery sale **Fot. vilnius.lt**

SPRZĘT NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

Obecnie intensywnie prowadzone są prace związane z wykonywaniem konstrukcji monolitycznych — powstają kolejne kolumny, stropy, ściany wewnętrzne, schody. Planowane jest, że do końca roku zakończone zostaną główne konstrukcje kompleksu. Już tego lata ma rozpocząć się montaż elewacji. W części budynku przeznaczonej na małą salę zakończono już montaż metalowych konstrukcji fasady.

W najbliższym czasie planowane jest również podpisanie umowy na dostawę najwyższej klasy wyposażenia scenicznego: systemów nagłośnienia, oświetlenia i innych nowoczesnych rozwiązań technologicznych spełniających najwyższe wymagania akustyczne.

— Narodowa Sala Koncertowa będzie wyróżniać się nie tylko swoją architekturą i skalą przedsięwzięcia, lecz także zastosowaniem najnowocześniejszych technologii. Cały zespół projektowy dokłada starań, aby każdy kluczowy element inwestycji został zrealizowany zgodnie z najwyższymi standardami jakości. Obecnie prowadzimy rozmowy dotyczące wdrożenia technologii scenicznych i rozwiązań akustycznych najwyższej klasy, które do tej pory nie były wykorzystywane na Litwie. Pod koniec roku planujemy również wyłonić dostawcę krzeseł do sali głównej oraz sali prób. Będą to przestrzenie o wyjątkowych parametrach, zaprojektowane z myślą o spełnieniu najbardziej rygorystycznych wymagań akustycznych. To niezwykle ważny obiekt dla litewskiej kultury i dziedzictwa historycznego — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego" Laura Joffė, dyrektorka spółki Vilniaus vystymo kompanija.

ZA AKUSTYKĘ ODPOWIADAJĄ JAPOŃSCY EKSPERCI

Narodowa Sala Koncertowa będzie składać się z kilku odrębnych części połączonych wspólnym parterem cokołowym. W obiekcie o powierzchni 23,8 tys. m kw znajdą się cztery sale.

W sali głównej będą odbywać się koncerty muzyki symfonicznej i kameralnej oraz różnorodne wydarzenia muzyczne. Będzie mogła ona pomieścić ok. 1,6 tys. słuchaczy.

Mała sala będzie mogła pomieścić 500-700 osób, w zależności od układu przestrzeni na potrzeby konkretnego wydarzenia. Będą się tu odbywały przedstawienia teatralne, taneczne i cyrkowe, koncerty, konferencje, transmisje telewizyjne.

Trzecia sala będzie przeznaczona na działalność edukacyjną, ekspozycje i inne wydarzenia kulturalne. Czwarta posłuży muzykom i artystom jako sala prób. Ponadto w budynku znajdą się przestrzenie dla kawiarni, księgarni oraz działalności kulturalnej. Powstanie także taras widokowy oraz hol z panoramą miasta.

Za realizację projektu Narodowej Sali Koncertowej odpowiada spółka Vilniaus vystymo kompanija. Generalnym wykonawcą jest firma Gilesta, działająca na podstawie umowy konsorcjum z firmą Kaminta. Projekt architektoniczny opracowały pracownie Arquivio Architects oraz Cloud architektai (Litwa). Za rozwiązania akustyczne odpowiadają eksperci z japońskiej firmy Nagata Acoustics.

Zakończenie budowy planowane jest na czwarty kwartał 2028 r. ■

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Dodatkowy dochód do końca życia. Ekspertka wyjaśnia, czym jest annuitet emerytalny

Oszczędności zgromadzone przez lata w drugim filarze mogą zamienić się w dodatkowy dochód wypłacany do końca życia.

Honorata Adamowicz

Już około pięć tysięcy mieszkańców Litwy korzysta z annuitetów emerytalnych, a wysokość świadczeń sięga nawet ponad 360 euro miesięcznie.

Co istotne, wypłaty mogą rosnąć, ale nie mogą zostać obniżone.

Annuitet, czyli renta emerytalna, to dodatkowe świadczenie finansowane ze środków zgromadzonych w drugim filarze emerytalnym. Po osiągnięciu wieku emerytalnego i wykupieniu annuitetu Sodra wypłaca jego beneficjentowi dodatkowe świadczenie co miesiąc, aż do końca życia. W praktyce oznacza to zamianę oszczędności zgromadzonych w drugim filarze na gwarantowany, stały dochód na emeryturze.

Fundusz Rent Emerytalnych przejmuje ryzyko długowieczności i gwarantuje wypłaty przez całe życie świadczeniobiorcy **Fot. Marian Paluszkiewicz**

ANNUITET A EMERYTURA PAŃSTWOWA

— Prawo do uzyskania renty emerytalnej mają osoby, które zgromadziły środki w funduszu emerytalnym drugiego filaru i osiągnęły wiek emerytalny lub uzyskały prawo do wcześniejszej emerytury. Jeżeli wartość zgromadzonych środków przekracza próg określony w ustawie, uzyskanie renty emerytalnej staje się obowiązkowe. W 2026 r. próg ten wynosi 16 785 euro. Osoby, które zgromadziły mniejszą kwotę, mogą wybrać inne formy wypłaty środków — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" Małgorzata Kozicz, rzeczniczka prasowa Sodry.

Renta emerytalna stanowi odrębny element systemu zabezpieczenia społecznego niż emerytura wypłacana z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytura zależy od długości stażu pracy oraz wysokości odprowadzonych składek. Renta emerytalna jest natomiast dodatkowym świadczeniem wypłacanym z majątku zgromadzonego przez uczestnika drugiego filaru.

— Oba świadczenia są wypłacane do końca życia, jednak ich źródła finansowania są różne. Emerytura finansowana jest ze składek na ubezpieczenie społeczne oraz środków z budżetu państwa. Renta emerytalna finansowana jest natomiast z kapitału zgromadzonego w drugim filarze, który po uzyskania świadczenia trafia do Funduszu Rent Emerytalnych Sodry. Dodatkowo część rodzajów rent emerytalnych daje możliwość dziedziczenia środków, czego nie przewiduje państwowa emerytura — tłumaczy.

OD CZEGO ZALEŻY WYSOKOŚĆ RENTY EMERYTALNEJ

Największy wpływ na wysokość renty emerytalnej ma kwota zgromadzona przez uczestnika w funduszu emerytalnym drugiego filaru. Im większe oszczędności udało się zgromadzić, tym wyższe będzie miesięczne świadczenie.

Znaczenie ma również wybór rodzaju renty emerytalnej. Standardowa renta emerytalna zazwyczaj gwarantuje wyższe miesięczne wypłaty, jednak nie podlega dziedziczeniu. Dziedziczna standardowa renta emerytalna umożliwia przekazanie środków spadkobiercom, dlatego wysokość miesięcznych wypłat jest w tym przypadku niższa.

Przy ustalaniu wysokości świadczeń uwzględniana jest także przewidywana długość życia osób pobierających rentę emerytalną oraz koszty administracyjne Funduszu Rent Emerytalnych.

To właśnie różnice w wysokości zgromadzonego kapitału sprawiają, że jedni mieszkańcy otrzymują około 50 euro miesięcznie, podczas gdy inni pobierają ponad 100 euro lub jeszcze wyższe świadczenia. Uczestnicy drugiego filaru oszczędzają przez różny okres, osiągają różne dochody i odprowadzają składki w różnej wysokości. W efekcie zgromadzone przez nich sumy znacząco się od siebie różnią.

Wpływ na wysokość świadczenia ma również wiek osoby w chwili uzyskania renty emerytalnej oraz wybrany rodzaj świadczenia.

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ

Obecnie najniższa wypłacana renta emerytalna wynosi 9,51 euro miesięcznie. Otrzymuje ją osoba, która zgromadziła 2 216,97 euro 17.>>

eprasa.pl 7ca8a1aed8

16.>>
i zdecydowała się na dziedziczną rentę emerytalną. Najwyższa obecnie wypłacana standardowa renta emerytalna wynosi 364,74 euro miesięcznie.

Średnia wysokość standardowej renty emerytalnej osiąga obecnie 78,02 euro miesięcznie.

— Osoby zainteresowane wysokością przyszłych świadczeń mogą samodzielnie sprawdzić prognozowaną wartość renty emerytalnej. W tym celu wystarczy zalogować się do osobistego konta w systemie Sodry i skorzystać z kalkulatora renty emerytalnej. Narzędzie pozwala oszacować wysokość przyszłych wypłat na podstawie zgromadzonego kapitału oraz wybranego rodzaju świadczenia — mówi Małgorzata Kozicz.

Obecnie świadczenia z tytułu rent emerytalnych pobiera około pięć tysięcy mieszkańców Litwy.

Największa grupa beneficjentów — około 69 proc. — wybrała dziedziczną standardową rentę emerytalną z gwarantowanym okresem wypłat. Standardową rentę emerytalną pobiera około 22 proc. świadczeniobiorców, natomiast odroczoną rentę emerytalną wybrało około 9 proc. osób.

— Standardowe oraz dziedziczne standardowe renty emerytalne zostaną poddane waloryzacji o 4,7 proc. Faktyczna kwota podwyżki będzie zależała od wysokości otrzymywanego świadczenia. Ponieważ renty emerytalne mają różną wartość, różny będzie także efekt waloryzacji wyrażony w euro. W przypadku jednych osób wzrost wyniesie kilka euro miesięcznie, w przypadku innych będzie wyższy. We wszystkich przypadkach zastosowana zostanie proporcjonalna podwyżka o 4,7 proc. — podkreśla rozmówczyni.

PIENIĄDZE NA PODWYŻKI

Możliwość zwiększania wysokości świadczeń wynika z działalności inwestycyjnej Funduszu Rent Emerytalnych. Fundusz inwestuje powierzone mu środki zgodnie z zasadą dywersyfikacji. Kapitał jest dzielony pomiędzy kilka różnych portfeli inwestycyjnych, z których każdy pełni odmienną funkcję. Celem takiego modelu jest zachowanie równowagi pomiędzy bezpieczeństwem, płynnością finansową

Każdy może samodzielnie sprawdzić prognozowaną wartość renty emerytalnej — mówi Małgorzata Kozicz **Fot. archiwum pryw. M.K.**

oraz długoterminowym wzrostem wartości inwestycji.

Część środków lokowana jest w bardzo bezpieczne i płynne instrumenty finansowe, takie jak lokaty bankowe oraz krótkoterminowe obligacje. Ten portfel ma zagwarantować, że fundusz będzie w każdej chwili dysponował wystarczającymi środkami na wypłatę rent emerytalnych w najbliższych miesiącach. Stanowi on finansową rezerwę służącą realizacji bieżących zobowiązań.

Kolejna część środków inwestowana jest w długoterminowe obligacje państw, przedsiębiorstw państwowych oraz instytucji finansowych posiadających wysokie ratingi kredytowe. Zadaniem tego portfela jest zapewnienie stabilnych dochodów i bezpieczeństwa w dłuższej perspektywie. Dzięki temu fundusz może zagwarantować dostępność środków na wypłatę rent emerytalnych także w odległej przyszłości.

Trzecia część kapitału inwestowana jest w akcje. Portfel ten ukierunkowany jest na długoterminowy wzrost oraz osiąganie wyższych stóp zwrotu. Inwestycje realizowane są na światowych rynkach, w różnych regionach i sektorach gospodarki, tak aby ograniczyć koncentrację ryzyka w jednym państwie lub jednej klasie aktywów. Chociaż ceny akcji mogą podlegać krótkoterminowym wahaniom, w długim okresie dają one możliwość osiągania wyższych zysków. To właśnie te zyski tworzą podstawę do zwiększania wysokości rent emerytalnych.

JAK ZYSK FUNDUSZU TRAFIA DO EMERYTÓW

— Zysk wypracowany przez fundusz jest rozdzielany pomiędzy świadczeniobiorców proporcjonalnie do wysokości jednorazowej składki wpłaconej przy wykupieniu renty emerytalnej oraz z uwzględnieniem okresu, przez jaki renta była wypłacana w danym roku sprawozdawczym. Oznacza to, że im większa kwota została przekazana do Funduszu Rent Emerytalnych przy zakupie renty, tym większa część wypracowanego zysku przypada konkretnej osobie — wyjaśnia nam rzeczniczka prasowa Sodry.

Przypadająca świadczeniobiorcy część zysku nie jest wypłacana jako jednorazowa premia. Zamiast tego za te środki wykupywana jest dodatkowa renta emerytalna tego samego rodzaju. W rezultacie miesięczne świadczenie wzrasta, a podwyżka pozostaje na stałe przez całe pozostałe życie beneficjenta.

WYPŁATY DO KOŃCA ŻYCIA

Najważniejszym przesłaniem dla uczestników drugiego filaru pozostaje fakt, że renta emerytalna jest jednym z głównych celów długoterminowego oszczędzania. Drugi filar nie służy wyłącznie gromadzeniu kapitału, lecz przede wszystkim zapewnieniu dodatkowych dochodów na starość.

— Osoba, która wykupi rentę emerytalną, otrzymuje gwarancję dożywotnich wypłat. Istotne jest również to, że świadczenie nigdy nie wygasa. Nawet jeśli emeryt, który w chwili wykupienia renty posiadał na przykład 20 tysięcy euro oszczędności, z czasem otrzyma już w wypłatach całą tę kwotę, świadczenie nadal będzie wypłacane. Fundusz Rent Emerytalnych przejmuje ryzyko długowieczności i gwarantuje wypłaty przez całe życie świadczeniobiorcy — podkreśla Małgorzata Kozicz. Jednocześnie renty emerytalne mogą być z czasem podwyższane, jednak ich wysokość nie może zostać obniżona. To jedna z najważniejszych gwarancji systemu, zapewniająca uczestnikom drugiego filaru stabilność i bezpieczeństwo finansowe na emeryturze. ■

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Odkrywając Polskę — augustowska wycieczka Wileńskiego Oddziału Miejskiego ZPL

W dniu 6 czerwca 2026 r. członkowie Wileńskiego Oddziału Miejskiego Związku Polaków na Litwie uczestniczyli w kolejnej wycieczce krajoznawczo-historycznej po Polsce.

Tego rodzaju wyjazdy odbywają się cyklicznie i mają na celu poznawanie miejsc ważnych dla polskiego dziedzictwa narodowego, historii oraz kultury.

Członkowie grupy mieli okazję własnoręcznie ozdobić lniane torby, nanosząc za pomocą szablonów wizerunek Czesława Miłosza
Fot. archiwum Wileńskiego Oddziału ZPL

NA STATKU SZLAKIEM PAPIESKIM

Tym razem 46-osobowa grupa odwiedziła Augustów i jego okolice. Jednym z najważniejszych punktów programu był rejs statkiem Szlakiem Papieskim, prowadzącym przez malownicze jeziora Pojezierza Augustowskiego oraz Kanał Augustowski. Podczas podróży uczestnicy mieli okazję zobaczyć zabytkowe śluzy, w tym śluzę Przewięź, będącą częścią XIX-wiecznego systemu hydrotechnicznego łączącego rzeki i jeziora regionu. Rejs pozwolił nie tylko poznać historię kanału, ale także podziwiać wyjątkowe walory przyrodnicze tego obszaru.

Trasa prowadziła dalej w kierunku sanktuarium w Studzienicznej, do którego dopłynięto bezpośrednio drogą wodną. Miejsce to ma szczególne znaczenie duchowe i historyczne, ponieważ w 1999 r. odwiedził je św. Jan Paweł II podczas swojej pielgrzymki do Polski. Papież przypłynął wówczas tą samą trasą, modlił się w sanktuarium i pozostawił po sobie trwały ślad w pamięci wiernych. Dziś miejsce to stanowi ważny punkt na Szlaku Papieskim, przyciągający pielgrzymów i turystów z całej Polski i zagranicy.

WYJĄTKOWE WARSZTATY W KRASNOGRUDZIE

Po zakończeniu rejsu grupa udała się do Krasnogrudy — miejsca szczególnie związanego z życiem i twórczością Czesława Miłosza. Zwiedzanie zabytkowego dworu oraz Międzynarodowego Centrum Dialogu pozwoliło uczestnikom poznać historię dawnego majątku rodziny matki poety oraz jego związki z pograniczem polsko-litewskim. Spacer po parku i nad brzegiem jeziora Hołny umożliwił chwilę refleksji i kontaktu z krajobrazem, który przez lata inspirował noblistę i przenikał jego twórczość.

Dużym zainteresowaniem uczestników cieszyły się również warsztaty artystyczne zorganizowane w Dworze Miłosza w Krasnogrudzie. Członkowie grupy mieli okazję własnoręcznie ozdobić lniane torby, nanosząc za pomocą szablonów wizerunek Czesława Miłosza. Warsztaty przebiegały w twórczej i przyjaznej atmosferze, a wykonane prace stały się wyjątkową pamiątką z wyjazdu. Miesiąc wcześniej członkowie oddziału odwiedzili Suwałki, gdzie zwiedzili Muzeum Marii Konopnickiej, poznali historię miasta, odwiedzili zabytkowe nekropolie oraz miejsca związane z wybitnym reżyserem Andrzejem Wajdą. Wyjazdy te stanowią cenną lekcję historii i kultury, a także sprzyjają integracji oraz umacnianiu więzi z polskim dziedzictwem narodowym.

DOKĄD NASTĘPNYM RAZEM?

Cykliczne wyjazdy organizowane przez Wileński Oddział Miejski Związku Polaków na Litwie to nie tylko okazja do poznawania historii, kultury i pięknych zakątków Polski. Z każdą kolejną podróżą uczestnicy coraz lepiej się poznają, a wspólnie spędzony czas sprzyja nawiązywaniu nowych znajomości i przyjaźni. Dziś spotykamy się już nie tylko jako członkowie organizacji, ale także jako grono przyjaciół, których łączą wspólne zainteresowania i chęć odkrywania nowych miejsc.

Każdy wyjazd przyciąga nowych uczestników, a nasza grupa stale się powiększa. Wśród członków już teraz nie brakuje pytań o kolejne wspólne wyprawy. Kto wie, może następnym razem zamiast zwiedzania historycznych miejsc wybierzemy wspólny wypoczynek nad morzem? Jedno jest pewne — wszyscy z niecierpliwością czekają na następne spotkanie i kolejną wspólną przygodę. ■

Janina Stupenko
Wiceprezes Wileńskiego Oddziału Związku Polaków na Litwie

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Dane Banku Litwy zaskakują. Rekordowe wypłaty w gotówce. Prawdopodobny „scenariusz estoński”?

Od początku roku, gdy mieszkańcy zyskali możliwość wycofania środków z drugiego filaru emerytalnego, wypłacono setki milionów. Część mieszkańcy wydali na długi, część trzymają na kontach. Są jednak inne zaskakujące wskaźniki.

PIENIĄDZE NA KONTACH

Członek zarządu Banku Litwy Marius Skuodis poinformował podczas posiedzenia sejmowej Komisji Budżetu i Finansów, że według wstępnych szacunków ok. 450 mln euro zostało wypłaconych w gotówce.

„Zakładamy, że ta właśnie kwota (450 mln euro, czyli 16 proc. — red.) była wypłacona w gotówce, po prostu dlatego, że ze strony Banku Litwy było większe zapotrzebowanie na banknoty — to znaczy, że wydaliśmy o tyle większą kwotę” — stwierdził Marius Skuodis.

Według przedstawionych danych ok. 72 proc. wszystkich środków wypłaconych w kwietniu znajdowało się następnie na rachunkach mieszkańców w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Jednocześnie Bank Litwy nie odnotował wzrostu depozytów terminowych.

Około 1 proc. środków zostało przeznaczonych na fundusze emerytalne trzeciego stopnia oraz inwestycyjne ubezpieczenia na życie. „Być może ten jeden procent nie wydaje się dużo, ale jeśli spojrzymy na pierwsze miesiące, liczba nowych umów inwestycyjnego ubezpieczenia na życie wzrosła dwukrotnie w porównaniu z tym samym okresem rok temu — zarówno w przypadku ubezpieczeń inwestycyjnych, jak i umów trzeciego stopnia” — powiedział Skuodis.

160 MLN EURO NA KREDYTY

Znacząca część wypłaconych środków została wykorzystana na wcześniejszą spłatę zobowiązań finansowych, czyli długów. Według danych przekazanych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe około 160 mln euro przeznaczono na przedterminową spłatę kredytów mieszkaniowych, konsumenckich i innych.

Marius Skuodis przedstawił pierwsze dane dotyczące wypłat środków z funduszy emerytalnych II filaru
Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Marius Skuodis zaznaczył, że analiza nie obejmuje jeszcze danych dotyczących firm leasingowych oraz innych podmiotów udzielających kredytów konsumenckich. W związku z tym część środków znajduje się w grupie niewyjaśnionych przepływów, stanowiących około 6 proc. wypłat.

Jak dodał, do tej kategorii mogą należeć również inne formy inwestowania, w tym cieszące się ostatnio popularnością obligacje obronne, czyli dług państwa zaciągany u mieszkańców, a potem spłacany z zadatkiem.

UMIARKOWANY WZROST KONSUMPCJI

Bank Litwy ocenia, że ok. 50 mln euro mogło zostać przeznaczonych na wydatki konsumpcyjne. Nie są to jednak dane ostateczne.

„Jeśli spojrzymy na środki na kontach przedsiębiorstw, nie widać tu znaczącego wzrostu. Ale jeśli spojrzymy na to z innej strony, na pewne dane dotyczące konsumpcji i jeśli porównamy dane z kwietnia tego roku z tym, co było rok temu, dostrzegamy zmianę między miesiącami, widzimy jednak pewien wzrost w handlu nie artykułami spożywczymi, ale sprzętem audio-wideo, meblami, e-handlu” — powiedział Skuodis.

„Na podstawie różnych danych i przy różnych założeniach szacujemy, że mogło to być około 50 mln euro, ale na razie nie dostrzegamy nic więcej” — dodał.

Według Mariusa Skuodisa liczba osób, które wycofały środki z funduszy drugiego filaru podczas pierwszej fali wypłat na Litwie, odpowiada skali obserwowanej w Estonii w ciągu pięciu lat.

W „scenariuszu estońskim” mieszkańcy ruszyli do wypłat pieniędzy, które przeznaczyli w większości na konsumpcję i przyjemności, a nie na zwiększenie swojej odporności finansowej.

W pierwszym kwartale ok. 550 tys. osób, czyli niemal 40 proc. oszczędzających, zakończyło uczestnictwo w systemie gromadzenia środków emerytalnych. Ok. 860 tys. osób kontynuowało oszczędzanie.

Rezygnacja z oszczędzania w II filarze jest możliwa do końca 2027 r. Obecnie aktywa zgromadzone w systemie wynoszą ok. 10,6 mld euro i należą do ok. 1,45 mln mieszkańców Litwy. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

SPROSTOWANIE: W wydaniu codziennym „Kuriera Wileńskiego” Nr 63 (19718) 9-10 czerwca 2026 r. w artykule nt. VI Światowego Apostolskiego Kongresu Miłosierdzia w Wilnie został wspomniany kardynał Grzegorz Ryś jako metropolita łódzki. To błąd — kard. Grzegorz Ryś od końca 2025 r. jest arcybiskupem metropolitą krakowskim. Za błąd przepraszamy. ***Redakcja „Kuriera Wileńskiego”***

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Nie żyje Vladas Garastas. „Ojciec" Žalgirisu i symbol litewskiej koszykówki

W wieku 94 lat zmarł Vladas Garastas, jeden z najwybitniejszych trenerów w historii litewskiej koszykówki. Byli zawodnicy wspominają go przede wszystkim człowieka, który potrafił jednoczyć drużynę i inspirować kolejne pokolenia koszykarzy.

Dla wielu pozostanie symbolem sukcesów drużyny Žalgiris Kaunas oraz litewskiej tożsamości narodowej w czasach Związku Sowieckiego.

Vladas Garastas podczas kariery trenerskiej wychował pokolenie koszykarzy, które sięgnęło po olimpijskie medale dla Litwy
Fot. Gediminas Bartuška, ELTA

SYMBOL ZWYCIĘSTW ŽALGIRISU

Informację o śmierci Vladasa Garastasa przekazano w środę 10 czerwca. Trener przez lata był związany z drużyną Žalgiris Kaunas, który pod jego wodzą zdobył trzy tytuły mistrza ZSRS w latach 1985-1987.

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda podkreślił w kondolencjach, że znaczenie Vladasa Garastasa wykraczało daleko poza sport.

„Nazwisko Vladasa Garastasa jest nierozerwalnie związane nie tylko z największymi zwycięstwami litewskiej koszykówki, jest on także symbolem siły naszego narodu" — podkreślił Gitanas Nausėda.

Prezydent zaznaczył, że sukcesy Žalgirisu w czasach okupacji jednoczyły Litwinów, wzmacniały dumę narodową i pragnienie wolności. Szczególne znaczenie miały zwycięstwa nad moskiewskim CSKA, które wielu Litwinów postrzegało jako moralne triumfy całego narodu.

Premier Inga Ruginienė określiła Vladasa Garastasa jako jednego z „ojców litewskiej koszykówki" oraz architekta największych sukcesów, które wyniosły wielu zawodników na światowy poziom.

„OJCIEC" DLA ZAWODNIKÓW

Byli koszykarze wspominają Vladasa Garastasa jako człowieka, który potrafił stworzyć wyjątkową atmosferę w drużynie. Wielu zawodników nazywało go „ojcem".

„Od pierwszych dni, kiedy się poznaliśmy, był przede wszystkim człowiekiem, a dopiero potem trenerem. Udało mu się zjednoczyć wszystkich graczy, którzy byli wówczas w Žalgirisie" — powiedział Valdemaras Chomičius, były koszykarz.

Podobnie wspominał go Sergejus Jovaiša. „Nie bez powodu zaczęliśmy nazywać go ojcem i tak go nazywaliśmy przez cały czas naszej współpracy" — powiedział były koszykarz.

Według byłych podopiecznych Vladas Garastas potrafił znaleźć indywidualne podejście do każdego zawodnika, wspierał ich nie tylko na boisku, ale również poza nim.

Koszykówka i litewska tożsamość

Dla wielu kibiców i zawodników sukcesy Žalgirisu w latach 80. były czymś więcej niż osiągnięciami sportowymi. Stały się symbolem litewskiej odrębności w realiach Związku Sowieckiego.

„Wydaje mi się, że wraz z naszymi zwycięstwami pojawiła się ta litewskość, myślę, że Vladas Garastas był jednym z głównych członków drużyny, który to wszystko bardzo czuł i propagował" — zauważył Valdemaras Chomičius.

Byli zawodnicy podkreślają, że trener konsekwentnie budował w drużynie przekonanie, iż mecze z największymi rywalami mają znaczenie nie tylko sportowe, lecz także symboliczne dla Litwy.

SUKCESY Z REPREZENTACJĄ LITWY

Vladas Garastas urodził się 8 lutego 1932 r. w Linkowie. W 1959 r. ukończył Litewski Instytut Kultury Fizycznej. Pracował m.in. jako przewodniczący komitetu sportu w rejonie birżańskim oraz jako dyrektor szkoły sportowej dla dzieci i młodzieży w Birżach.

W latach 1992-1997 prowadził reprezentację Litwy. Pod jego wodzą kadra zdobyła srebrny medal mistrzostw Europy w 1995 r. oraz dwa brązowe medale igrzysk olimpijskich — w Barcelonie w 1992 r. i Atlancie w 1996 r. W drużynie występowali m.in. Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Rimas Kurtinaitis i Artūras Karnišovas.

W latach 2003-2011 Vladas Garastas pełnił funkcję prezesa Litewskiej Federacji Koszykówki. Pozostaje jedną z najważniejszych postaci w historii litewskiego sportu. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Ukryte historie używanych aut. Rekordy, które budzą niepokój

Samochody „odmłodzone" o niemal pół miliona kilometrów, dziesiątki wpisów o szkodach i rekordowa liczba właścicieli. Niektóre przypadki zaskakują nawet ekspertów.

Analiza rynku wtórnego na Litwie pokazuje, że atrakcyjna oferta może skrywać znacznie więcej, niż sugeruje ogłoszenie.

Firma analizująca dane motoryzacyjne carVertical sprawdziła najbardziej ekstremalne przypadki odnotowane na rynku wtórnym na Litwie oraz w innych krajach Europy. Wyniki badania pokazują, że zagrożeniem dla kupujących są nie tylko ukryte uszkodzenia czy sfałszowany przebieg, ale również częste zmiany właścicieli i krajów rejestracji.

Według ekspertów każdy z tych czynników może świadczyć o problematycznej historii pojazdu i utrudniać ocenę jego rzeczywistego stanu technicznego.

Przed zakupem używanego auta warto sprawdzić jego historię — ukryte szkody i cofanie liczników nadal są częstym problemem **Fot. Freepik**

AUTA Z REKORDOWĄ ROTACJĄ

Wśród samochodów sprawdzonych na Litwie najwięcej krajów zmienił Mercedes-Benz GLE-Class, który był rejestrowany w ośmiu państwach. Kolejne miejsca zajęły Audi A4 i Mercedes-Benz S-Class, użytkowane wcześniej w sześciu krajach.

Jeszcze bardziej imponująco wygląda liczba właścicieli niektórych pojazdów. Rekordzistą okazał się Fiat Ducato, który miał aż 23 właścicieli. Tuż za nim znalazły się Audi A6 oraz BMW serii 5 — po 22 właścicieli.

„Jeśli samochód często przechodzi w inne ręce, w wielu przypadkach świadczy to o poważnych problemach, których po prostu nie chce się naprawiać. W ten sposób samochód przechodzi z rąk do rąk. Zdarza się, że sam właściciel nie wie, że jego pojazd zmienił w przeszłości kilka krajów. Jeśli samochód jest kupowany bez sprawdzenia jego historii, uzyskanie tej informacji w inny sposób jest niemożliwe" — mówi Matas Buzelis, ekspert rynku motoryzacyjnego carVertical.

DZIESIĄTKI WPISÓW O SZKODACH

Raporty historii pojazdów ujawniają również przypadki wyjątkowo dużej liczby odnotowanych uszkodzeń. Najwięcej wpisów dotyczących szkód odnotowano dla Škody Superb — aż 36. Następne były Lexus LS oraz Audi A6, z 19 wpisami każda.

Eksperci podkreślają, że liczba wpisów nie zawsze odpowiada liczbie kolizji, ponieważ jedno zdarzenie może generować kilka zgłoszeń. Pozwala jednak ocenić skalę problemów związanych z danym pojazdem. Szczególnie wysokie koszty napraw dotyczyły samochodów luksusowych. Na Litwie rekord należał do Porsche 911 GT3 RS, którego uszkodzenia wyceniono na 395 tys. euro. Kolejne miejsca zajęły Porsche 911 z kwotą 222 tys. euro oraz Ferrari 448 GTB — 205 tys. euro.

„Jeśli wartość uszkodzeń samochodu sięga dziesiątek, a nawet setek tysięcy euro, należy go unikać lub przynajmniej oddać do dokładnego przeglądu w autoryzowanym serwisie. Ponieważ w raportach historii samochodu widać, które elementy uległy uszkodzeniu, można poświęcić im więcej uwagi podczas oględzin i poprosić specjalistów o dokładniejszą ocenę określonych części samochodu. Po zakupie samochodu, który w przeszłości uległ poważnemu uszkodzeniu, jego późniejsza odsprzedaż może być trudna" — mówi Matas Buzelis.

PROBLEM COFANYCH LICZNIKÓW

Jednym z najczęstszych zagrożeń na rynku wtórnym pozostaje fałszowanie przebiegu. Ponieważ wartość samochodu zwykle spada wraz ze wzrostem liczby przejechanych kilometrów, nieuczciwi sprzedawcy nadal decydują się na ingerencję w liczniki. Według carVertical najczęściej fałszowano przebieg modeli Audi Q8 — średnio o 476 tys. km.

W czołówce znalazły się także Mercedes-Benz Sprinter z korektą o 331 tys. km oraz Volkswagen T4 — o 281 tys. km. Według ekspertów problem szczególnie często dotyczy samochodów importowanych z zagranicy, ponieważ brak pełnej wymiany danych między krajami ułatwia ukrywanie rzeczywistej historii pojazdu. ■

Opr. J. B. na podst. inf. carVertical

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Korespondencja własna z Gruzji. „Muzyka jest wioską, która mówi...”

„Muzyka w Gruzji nie jest domeną estrady, lecz przestrzenią spotkania” — mówi Keti Popkhadze z Kartbani w Kachetii, nauczycielką, animatorką kultury i strażniczką tradycji.

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Keti Popkhadze — animatorka kultury i strażniczka gruzińskiej tradycji

Leszek Wątróbski: Keti, kiedy zaczyna się Twoja opowieść o muzyce?
Keti Popkhadze: Zawsze zaczyna się od dzieci. Od dziewczyn, które śpiewają, i od chłopaków, którzy próbują znaleźć własny dźwięk. Moja grupa istnieje już dwanaście lat. To długi czas. Moje dziewczyny są ze mną niemal od początku — dorastały razem z muzyką, razem z instrumentami, razem z tą wioską.

Jakiej muzyki ich uczysz?
Naszej. Tradycyjnej. Śpiewamy pieśni z Dżodzionie i okolic. To pieśni o naturze, o miłości, o codziennym życiu. Muzyka dżodziońska jest bardzo głęboka — nie tylko do słuchania, ale do przeżywania. Czasem łączy się z tańcem, czasem z ciszą. Muzyka w Gruzji nie jest domeną estrady, lecz przestrzenią spotkania. Śpiewa się wspólnie — bez podziału na wykonawców i słuchaczy. Tradycja polifonii, oparta na współbrzmieniu niezależnych głosów, jest metaforą społeczeństwa: każdy głos jest inny, ale dopiero razem tworzą harmonię. Muzyka gruzińska to zjawisko żywe, wielowymiarowe i głęboko zakorzenione w historii oraz codzienności. Jej tematy — miłość, natura, wiara, wspólnota i pamięć — pozostają niezmienne od wieków, podobnie jak brzmienie panduri czy wielogłosowy śpiew. To właśnie ta ciągłość sprawia, że gruzińska tradycja muzyczna wciąż porusza i fascynuje słuchaczy na całym świecie.

Ważną rolę odgrywają też instrumenty...
Tak, instrumenty są sercem tej muzyki. Gramy na panduri — to tradycyjny instrument strunowy — oraz na bas-panduri. One prowadzą melodię, ale też opowiadają historię. Każdy instrument ma swój głos, swoje miejsce. Bez nich ta muzyka nie byłaby sobą.

Prowadzisz szkołę muzyczną w niewielkiej miejscowości. Jak wygląda taka praca na co dzień?
Pracuję tu od sześciu lat. Uczę sama, jestem dyrektorką, nauczycielką, czasem organizatorką wszystkiego naraz. Kurs trwa zwykle pięć-sześć lat, ale to zależy od dziecka, od roku, od jego drogi. Po studiach — studiowałam gitarę i dźwięk — wróciłam tutaj, bo wiedziałam, że to właśnie tu muzyka jest najbardziej potrzebna.

To brzmi jak praca bez wolnych dni.
Bo tak jest. Pracuję codziennie. Nawet w niedzielę. Czasem żartuję, że mój tydzień ma osiem dni. W dzień uczę, wieczorami przygotowuję zajęcia, nocami pracuję nad muzyką.
Ale nie narzekam. Dzieci dają mi energię. Ich radość jest największą zapłatą.

W twojej opowieści pojawia się także wątek muzyki chrześcijańskiej.
Tak, śpiewałam kiedyś pieśni chrześcijańskie. W naszej wiosce wiara i muzyka zawsze były blisko siebie. Dziś mam na to mniej czasu — pracuję dziewięć, dziesięć godzin dziennie — ale ta muzyka nadal jest we mnie. Nie znika. Ona po prostu czeka.

A przyszłość? Jak ją widzisz?
Uczę się codziennie. Muzyka uczy mnie pokory. Przyszłość to kontynuacja: dzieci, instrumenty, pieśni, wioska. Chciałabym, żeby ta muzyka nie zginęła, żeby przeszła dalej — z rąk do rąk, z głosu do głosu. Bo muzyka to nie zawód. To sposób bycia.

Gruzińska polifonia to rozmowa bez moderatora...

Pewnego wieczoru, gdy Kaukaz zapada w ciszę, a winorośl przestaje szeptać pod ciężarem dnia, Gruzja zaczyna 23.>>

eprasa.pl 7ca8a1aed8

22.>>
mówić muzyką. Nie tą sceniczną, wygładzoną na potrzeby estrady, lecz surową, prawdziwą, wydobytą z gardła i pamięci. Muzyka gruzińska nie potrzebuje zaproszenia ani biletu. Ona po prostu jest — jak chleb na stole i wino w glinianym dzbanie. Zaczyna się zwykle niewinnie. Ktoś podnosi głos, jakby chciał sprawdzić, czy powietrze jeszcze pamięta dawny ton. Po chwili dołączają inni. Głosy nie ustawiają się w szeregu, nie dążą do europejskiej harmonii. One się ścierają, nachodzą na siebie, czasem niemal kłócą. I właśnie w tym sporze rodzi się sens. Gruzińska polifonia to rozmowa bez moderatora — każdy mówi swoje, a jednak wszyscy mówią o tym samym.

DYSKRETNI ŚWIADKOWIE

Pieśni opowiadają sprawy ostateczne, choć śpiewa się je przy stole. O miłości, która częściej boli, niż uszczęśliwia. O bohaterach, których imiona przetrwały tylko dlatego, że ktoś kiedyś je zaśpiewał. O pracy, która nadaje rytm dniom, i o śmierci, która nie jest końcem, lecz przejściem do innej opowieści. Gruzini śpiewają, bo w śpiewie porządkują świat — na ten, który był, i ten, który jeszcze nadejdzie. Instrumenty pojawiają się jak dyskretni świadkowie. Panduri brzmi jasno, domowo, jakby wyjęte wprost z izby, w której zawsze pali się ogień. Jego dźwięk nie dominuje, raczej podtrzymuje opowieść, przypomina, że to głos ludzki jest tu najważniejszy. Niżej pulsuje bas-panduri, solidny jak fundament starego domu. W zachodniej Gruzji miękkie chonguri kołysze melodię, jakby ktoś nucił ją dziecku do snu. A gdy przychodzi czas lamentu, chuniri potrafi przeciąć ciszę tak ostro, że aż trudno oddychać. Jest jeszcze rytm — doli, bęben, który budzi ciało. Bo gruzińskiej muzyki nie da się słuchać tylko uszami. Ona wchodzi w nogi, w ramiona, w kręgosłup. Taniec nie jest dodatkiem, jest odpowiedzią. Ruchem, który mówi: słyszę, rozumiem, jestem częścią.

Moja grupa istnieje już dwanaście lat. To długi czas. Moje dziewczyny są ze mną niemal od początku – dzieli się rozmówczyni

Podpis pod zdjęcie

MUZYKA DLA JEDNEGO CZŁOWIEKA

A czasem wszystko milknie, zostaje tylko salamuri. Pasterski flet, samotny jak droga w górach. Jego dźwięk przypomina wiatr, echo kroków, nawoływanie ptaków. To muzyka czuwania, nie dla tłumu, lecz dla jednego człowieka i jego myśli. Najważniejsze jednak dzieje się przy suprze. Uczta w Gruzji jest jak misterium. Toast wznosi się powoli, niemal nabożnie, a potem pieśń splata głosy nad winem. Nie ma tu publiczności. Każdy musi dołożyć swój głos — nawet jeśli drży, nawet jeśli nie trafia idealnie w ton. Bo w tej muzyce nie chodzi o perfekcję, lecz o obecność. O bycie razem.

Nic dziwnego, że świat uznał ten śpiew za dziedzictwo ludzkości. Bo gruzińska muzyka to nie tylko dźwięki. To pamięć, która nauczyła się oddychać. Modlitwa bez księgi. Historia, która nie została zapisana atramentem, lecz głosem. Gdy pieśń cichnie, nie znika. Zostaje w powietrzu, w górach, w winie. Czeka. Aż ktoś znów otworzy usta i przypomni światu, że są miejsca, gdzie muzyka wciąż jest sposobem życia, a nie tylko sztuką. ■

Leszek Wątróbski
Fot. autor

eprasa.pl 7ca8a1aed8

KONIEC SZKOŁY! Gratuluję dotrwania do końca! Cieszycie się? Bo ja tak! Teraz nas czekają całe 3 miesiące wakacji, aż do końca sierpnia. Będzie słońce, będzie laba (czyli czas wolny), a jak się poszczęści, może będzie i woda? Cokolwiek będzie się działo — niech się dzieje dobrze! Wasza Pucułka z Wami się jednak nie żegna i latem również będę Wam towarzyszyć. DOBREGO ODPOCZYNKU!

Polak od Polaka się różni! Czym różnimy się my na Litwie?

Ty, ja, my — jako Polacy na Litwie, wiemy, że Polacy w Polsce są ciut... inni. Ale pod jakim względem? Inaczej jedzą, inaczej mówią — wniosek jest prosty. Jesteśmy wyjątkowi!

1. Nasze „Ł" naprawdę słychać!

W Polsce „Ł" często brzmi jak angielskie „W" w słowie „water", albo białoruskie krótkie „Ŭ" jak w słowie „rabotaŭszy". „Łódka" Polak w Polsce wymówi bardziej jak „u-udka", niż „łódka". My mówimy czubkiem języka, wyraźnie i z charakterem. Możemy być dumni, bo jeszcze do niedawna „nasze" „Ł" w Polsce nazywano „Ł" aktorskim!

2. „CH" i „H"? To też słyCHać!

Polskie dzieci w Polsce muszą zapamiętywać zasadę, że piszemy „herbata" przez „H", nie przez „CH" (co nazywają „ce-ha"). Dla nas to żaden kłopot — po prostu to słyszymy! Bo przecież nikt tu nie pije „cherbaty", prawda? To się nazywa „ha dźwięczne" (H) i „ha bezdźwięczne" (CH).

3. Dorastamy od razu w co najmniej trzech językach

Uczymy się polskiego w domu, litewskiego w szkole i na ulicy, a często jeszcze „zasłuchujemy" rosyjski. To czyni z nas małych poliglotów! Choć żeby pisać i mówić po polsku naprawdę dobrze, trzeba nam więcej wysiłku — częściej lubimy się lenić i skończyć na przechwałkach „ja to znam trzy języki!", a w efekcie mówić słabo... we wszystkich trzech. Aby mówić w każdym języku dobrze — trzeba pracować, zatem powodzenia!

4. „Dla ciebie", nie „tobie"

Gdy chcemy komuś coś powiedzieć, mówimy: „chodź, powiem coś dla ciebie". W Polsce częściej usłyszysz: „powiem coś tobie". Czasem można usłyszeć jeszcze ciekawe wyrażenie, choć nie do końca poprawne — „dla tobie"! Ot taki kompromis!

5. Śmietana musi być gęsta!

Śmietana 18-procentowa? Woda, nie śmietana! U nas na stole ląduje kremowa śmietana 30-procentowa — do gołąbków, do cepelinów, do blinów. Ta polska też smaczna, ale... nie nasza!

eprasa.pl 7ca8a1aed8

6. Dwanaście lat z tą samą chebrą!

W Polsce klasy często się zmieniają po szkole podstawowej. My zaczynamy naukę w klasie pierwszej i kończymy maturą w klasie dwunastej — z tymi samymi koleżankami i kolegami. Dwanaście lat razem to prawie pół życia! Żeby było zabawniej, słowo „chebra" tak u nas znane, pochodzi z języka jidysz, starego europejskiego języka Żydów. Więc naprawdę czuć ten miks!

7. Jesteśmy ciut spokojniejsi

Mówi się, że Litwini są poważni i spokojni — trochę nam się to chyba udzieliło.
Jesteśmy ciut spokojniejsi od naszych południowych sąsiadów z Polski.
Gdzie Polak chwyci za szablę, my najpierw wypijemy herbatę. Pomyślimy. Popatrzymy. A potem pójdziemy spać!

Znajdź 7 różnic na tej łące!

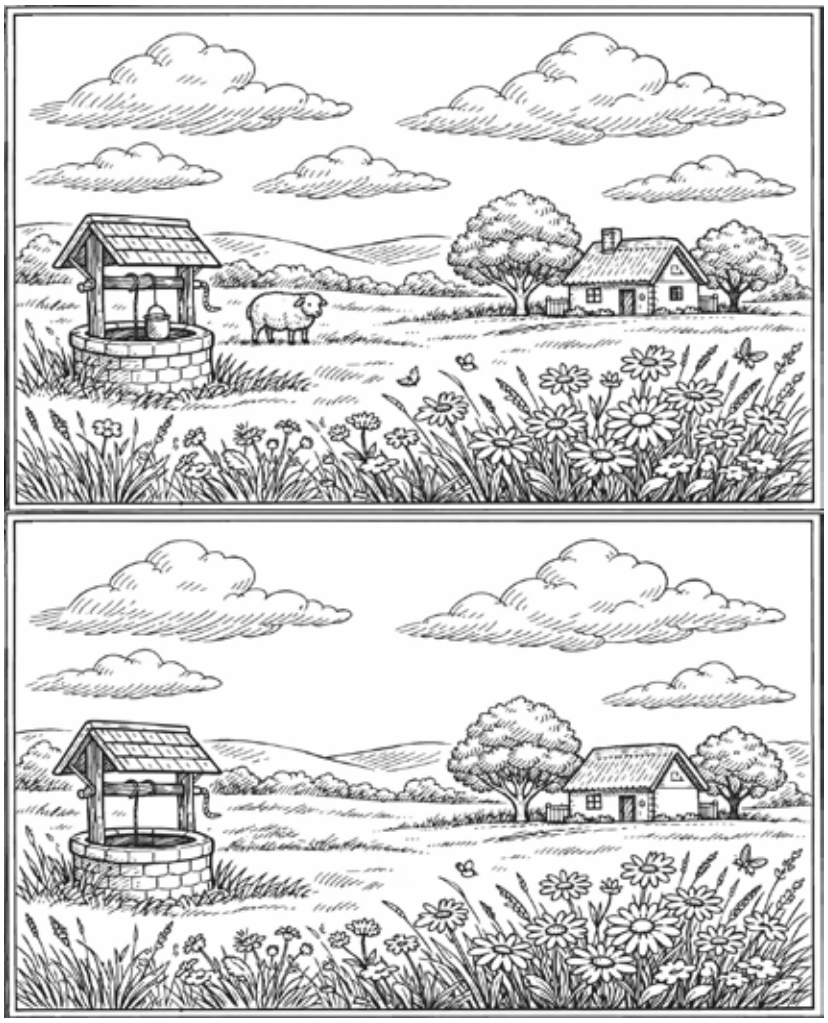

CZERWIEC! Skąd nazwa?

Zastanawiałeś się kiedyś, skąd pochodzi nazwa „czerwiec"? To nie ma nic wspólnego z kolorem czerwonym — a przynajmniej nie tak, jak myślisz! **Czerwiec wziął swoją nazwę od małego owada** zwanego czerwcem polskim, który żył na korzeniach traw i zbierany był właśnie w tym miesiącu. Z tych malutkich stworzeń wyciskano intensywny, czerwony barwnik, którym farbowano tkaniny. To od nich pochodzi też słowo „czerwony" — **kolor nazwano tak od owada, nie odwrotnie!** Co ciekawe, podobne nazwy dla czerwca mają też inne języki słowiańskie: po czesku to červen, po ukraińsku czerweń, po białorusku też czerwień. Reszta Europy poszła zupełnie inną drogą i zapożyczyła łacińską nazwę Iunius — stąd angielski June, francuski juin czy hiszpański junio.

Zupa-lody. Chłodnik pyszniuteńki na kefirze — skąd wziął się?

Wyobraź, że jest środek lata, słońce praży bez litości, a na stole czeka talerz chłodnika, z cieplutką kartofelką ugotowaną, leżącą na talerzyku obok. To jedno z najbardziej niezwykłych dań na świecie. Bez chłodnika lato ciężko sobie wyobrazić!
Chłodnik robi się z liści buraczków, nazywanych boćwiną albo botwiną. Można też z samych gotowanych buraków, tak zresztą bywa częściej. Potem miesza się wszystko z różnymi dodatkami: świeżymi ogórkami, czasem rzodkiewką, koniecznie ze szczypiorkiem i koperkiem, czasem z jajkiem na twardo. To wszystko oczywiście w kefirze, najlepiej 5-procentowym, specjalnym do chłodnika. Niektórzy w tym momencie jeszcze dorzucają... lód! Wszystko razem tworzy zupę podawaną całkowicie na zimno.
Właśnie dlatego nazwa się „chłodnikiem" — bo chłodzi! I to bardzo skutecznie.

Tę zupę opisał nawet słynny poeta pochodzący z naszych okolic, Adam Mickiewicz w „Panu Tadeuszu". Kiedy goście siadali do stołu w Soplicowie, wszyscy razem jedli chłodnik — właśnie w środku lata. Mickiewicz użył na przemian dwóch nazw: chołodziec i chłodnik zabielany. Przez długie lata uczeni kłócili się, czy to dwie różne potrawy. Czy chołodziec to może nóżki w galarecie? Okazało się, że nie — to ta sama chłodna, różowa zupa, tylko nazywana różnie. **Dlaczego Mickiewicz raz napisał „chołodziec", a raz „chłodnik"? Badaczka Maria Frankowska odkryła ciekawy powód: brzmieniowy!** Wiersz z „chłodnikiem" brzmiał po prostu gładziej i płynniej niż ten z „chołodźcem". Poeta miał świetny słuch muzyczny i wybrał to słowo, które ładniej grało w wierszu.

Chłodnik jadło się od maja do września. Serwowano go na litewskich dworach, zachwycali się nim zagraniczni goście. Jeden austriacki lekarz, gościny u księcia Radziwiłła, zapisał, że był to posiłek „niezrównany w upały lipcowe".
Dziś chłodnik wciąż jest na naszych stołach. I nadal jest w sam raz na lato! Do tego stopnia, że na początku lata Wilno miało swój odrębny festiwal dla tej zupy i całe było na różowo!

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Letnie bułki drożdżowe z truskawkami

Miękkie, puszyste i pachnące latem — domowe bułki drożdżowe ze świeżymi truskawkami, takich nie kupimy. Najlepiej smakują jeszcze lekko ciepłe, oprószone cukrem. Ten przepis jest prosty i zawsze się udaje!

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty"

Składniki

Na ciasto drożdżowe:
- 500 g mąki pszennej
- 250 ml ciepłego mleka
- 25 g świeżych drożdży lub 7 g suchych
- 80 g cukru
- 1 jajko
- 1 żółtko
- 80 g roztopionego masła
- szczypta soli

Nadzienie:
- 300 g świeżych truskawek
- 2-3 łyżki cukru
- 1 łyżka skrobi ziemniaczanej

Dodatkowo:
- 1 jajko do posmarowania
- cukier puder do oprószenia

Wykonanie:

Do ciepłego, lecz niegorącego mleka dodać drożdże, łyżkę cukru oraz dwie łyżki mąki, dokładnie wymieszać i odstawić na ok. 15 minut, aż rozczyn zacznie rosnąć. Do dużej miski przesiać pozostałą mąkę, dodać cukier oraz szczyptę soli. Dodać także jajko, żółtko i wyrośnięty rozczyn. Całość wyrabiać przez kilka minut, aż ciasto stanie się gładkie, miękkie i elastyczne. Pod koniec dodać rozpuszczone, przestudzone masło i chwilę jeszcze wyrobić.

Miskę przykryć ściereczką i odstawić w ciepłe miejsce na ok. godzinę do wyrośnięcia. W tym czasie truskawki obrać z szypułek, umyć, osuszyć i pokroić na mniejsze kawałki. Wymieszać je z cukrem i skrobią ziemniaczaną, dzięki czemu nadzienie nie będzie wypływać podczas pieczenia.

Wyrośnięte ciasto podzielić na 12-15 części. Każdą porcję lekko rozpłaszczyć w dłoniach, na środek nałożyć truskawki i dokładnie zlepić brzegi.

Bułki układać na blasze wyłożonej papierem do pieczenia złączeniem do dołu.

Przykryć i pozostawić jeszcze na ok. 20 minut do ponownego wyrośnięcia. Przed pieczeniem posmarować bułki roztrzepanym jajkiem i posypać cukrem. Piec w piekarniku nagrzanym do 180°C przez ok. 20-25 minut, aż będą rumiane i złociste. ■

Soczysty schab pieczony w całości

Sprawdzony przepis na idealnie soczysty, kruchy i pełen aromatu schab pieczony w całości — ten przepis będzie strzałem w dziesiątkę. Kluczem do sukcesu jest odpowiednia marynata i czas, który pozwoli mięsu przejść smakiem przypraw.

Składniki
- *1-1,5 kg schabu wieprzowego (w całości)*
- *4-5 ząbków czosnku*
- *2 łyżki musztardy*
- *3 łyżki oleju lub oliwy*
- *1 łyżka miodu*
- *1 łyżeczka majeranku*
- *1 łyżeczka tymianku*
- *1 łyżeczka papryki słodkiej*
- *szczypta papryki ostrej*
- *sól i pieprz do smaku*
- *1 łyżka sosu sojowego (opcjonalnie, dla głębi smaku)*

Wykonanie:

Schab umyć i osuszyć ręcznikiem papierowym, a następnie usunąć ewentualne błony ostrym nożem. W misce przygotować marynatę, mieszając przeciśnięty przez praskę czosnek z musztardą, olejem, miodem oraz wszystkimi przyprawami, na końcu doprawiając całość solą, pieprzem i ewentualnie sosem sojowym. Powstałą marynatą dokładnie natrzeć mięso z każdej strony, starając się dobrze wmasować ją w schab. Tak przygotowane mięso przełożyć do naczynia, przykryć i wstawić do lodówki na 12 godzin, a najlepiej na całą noc, aby przeszło aromatem przypraw. Przed pieczeniem wyjąć schab z lodówki i pozostawić na ok. 30 minut w temperaturze pokojowej. Następnie ułożyć go na folii aluminiowej, szczelnie zawinąć, można obwiązać sznurkiem bawełnianym i przełożyć go do naczynia żaroodpornego lub włożyć do rękawa do pieczenia i wstawić do piekarnika nagrzanego do 180°C. Piec przez ok. 50 minut, w zależności od wielkości mięsa, następnie odwinąć folię odkryć mięso, aby ładnie się zarumieniło dopiec jeszcze 15-20 minut. Po upieczeniu wyjąć schab z piekarnika i odstawić na 10-15 minut przed krojeniem, dzięki czemu soki równomiernie się rozprowadzą, a mięso pozostanie soczyste i kruche. Schab świetnie smakuje zarówno na ciepło (np. z ziemniakami), jak i na zimno — jako domowa wędlina. ■

Fot. autorka

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Krzyżówka

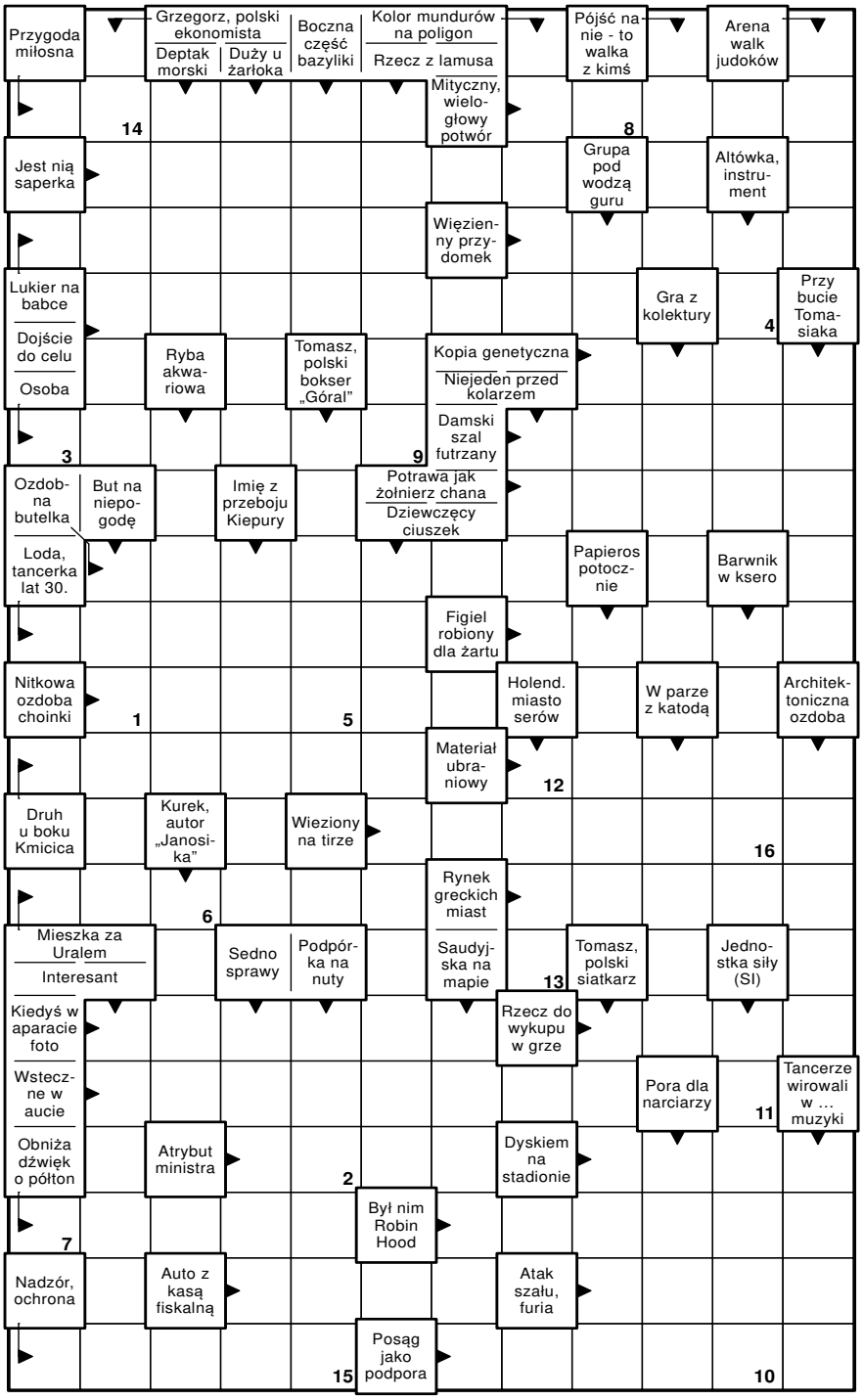

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 11-12 CZERWCA

Poziomo: STRUNA - MAZUR - RESZTKA - DAKTYL - KARCZ - PARMEZAN - KIEŁB - FRAJDA - OBOL - BŁONA - SAMOSIA - KOTARA - KRATA - PIJALNIA - CHATKA - SSAK - PAPKA - MANIKIUR - AMANT - WOKAL - OLIWIA - GARWOLIN - ŁUNA - ENEASZ - ZATOR - JARZMO - LIGA - WOAL - GAZDA - KRATKA

Pionowo: TRAPER - SOPHIA - OGŁADA - GREKA - APATIA - NOKAUT - USTRÓJ - MAJTKI - ARNOLD - ENZYM - DWORAK - KALWARIA - ATLETA - SALAMI - OLEJAK - MAKAK - BAKI - PRALINA - ANIOŁ - RASA - MINERWA - AZER - EBOLA - SPŁAW - AZOT - CZŁON - TRAK - NIESMAK - BRĄZ - BLAGA - KASTA - ZOLA

Hasło: Kąpielisko miejskie

Uśmiechnij się!

– Jaka wyborna kawa! – chwalą goście panią domu.
– Mąż przywiózł z Brazylii – informuje chwalona.
– I nie wystygła? – dziwi się sąsiadka.
*****
Do gabinetu psychiatry wchodzi mężczyzna z żoną, skarżąc się na jej apatię. Lekarz porozmawiał z pacjentką, potem ją objął, pogłaskał i kilka razy pocałował. Wreszcie zwraca się do obecnego przy tej scenie męża:
– Oto zabiegi, które są potrzebne pańskiej żonie. Powinny być stosowane przynajmniej co drugi dzień. No, powiedzmy we wtorki, czwartki i soboty.
– Dobrze, we wtorki i czwartki mogę żonę do pana przyprowadzać, ale sobota wykluczona – gram z kolegami w karty!
*****
– Czym czyścisz okulary?
– Ściereczką.
– I ja ściereczką, ale nie schodzi.
– A czym nasączasz?
– Niczym, po prostu chucham na szkła.
– Ja też … A co pijesz?
*****
Idzie dwóch facetów przez pustynie, jeden niesie okno, a drugi drzwi. Nagle odzywa się jeden facet i mówi:
– Gorąco mi.
A drugi:
– Mam pomysł ty otworzysz okno, ja drzwi i zrobimy przeciąg.
*****
Blondynka dzwoni do operatora sieci:
– Nie mogę się połączyć z internetem!
– A wpisała pani hasło?
– Tak, widziałam, jak to robi mój kolega.
– A jakie jest to hasło?
– Pięć gwiazdek.
*****
W sklepie:
– Proszę mi dać jakąś damską bluzeczkę.
– Jaki rozmiar i kolor?
– Wszystko jedno, żona i tak przyjdzie ją wymienić.
*****
Pacjent skarży się doktorowi:
– Panie doktorze, nie mogę usnąć. Przewracam się z boku na bok i nic!
– Też bym nie zasnął, gdybym się tak wiercił.

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Pokaz filmu „Droga Pielgrzyma” w DKP

We wtorek 16 czerwca o godz. 18:30 w Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbędzie się pokaz filmu dokumentalnego „Droga Pielgrzyma” w reżyserii Karola Pawłowskiego.

„Droga Pielgrzyma” to nagradzany dokument opowiadający o uczestnikach Międzynarodowej Pielgrzymki Pieszej Suwałki – Wilno. Przez dziesięć dni kamera towarzyszyła pielgrzymom w ich drodze do Matki Bożej Miłosierdzia w Ostrej Bramie, ukazując nie tylko trud wędrówki, ale przede wszystkim historie ludzi, ich wiarę, nadzieję oraz wewnętrzną przemianę. Szczególne miejsce w filmie zajmują Polacy mieszkający na Wileńszczyźnie. Film pokazuje wzruszające spotkania pielgrzymów z Polakami mieszkającymi na Litwie, którzy od lat otwierają przed nimi swoje domy i serca. To opowieść o wspólnocie, pamięci, gościnności oraz więzach łączących Polaków po obu stronach granicy.

PRZESŁANIE I TEMATYKA

„Droga Pielgrzyma” to nie tylko relacja z marszu. To głębokie świadectwo tego, że:

- pielgrzymowanie to coś więcej niż tylko wędrówka. W filmie zobaczymy:
- Pielgrzymów — ludzi rożnych pokoleń i historii, których łączy wiara i chęć zmiany;
- Polaków mieszkających na Litwie, którzy z ogromną gościnnością co roku przyjmują pielgrzymów — to ich święto wspólnoty i serdeczności;
- Modlitwę, zmęczenie, radość, łzy wzruszenia i wdzięczność — emocje, które są nieodłączną częścią drogi;
- Opowieści, które poruszają — osobiste przeżycia i świadectwa, których nie sposób zapomnieć. To film dla wszystkich — wierzących i poszukujących, dla tych, którzy już pielgrzymowali i dla tych, którzy być może dopiero się na to odważą.

Festiwale filmowe: 40. Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Maksymiliany” — Nagroda Publiczności — w kategorii najlepszy film dokumentalny; 17. Międzynarodowy Festiwal Filmowy NNW w Gdyni — nominowany do konkursu w kategorii najlepszy film dokumentalny.

RECENZJA FILMU

„Dokument pt. »Droga pielgrzyma« w reżyserii Karola Pawłowskiego nie jest kolejnym reportażem z pieszej pielgrzymki, jakich w Polsce stworzono już wiele. Tak, relacjonuje podlaską pielgrzymkę do sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Wilnie, lecz niespodziewanie okazuje się idącą w głąb i poruszającą swoją prostotą opowieścią o pielgrzymowaniu człowieka do Boga prawdziwego, którego objawił narodzony z Dziewicy Chrystus. Ogromna szczerość i prostota, tak filmowców jak i bohaterów, jest wielką wartością filmu. Reżyser wnika w życiowe doświadczenia pielgrzymów, w których nienachalnie objawia się działanie Boga. Wartością dodaną obrazu jest żarliwa miłość do Polski, ujawniającą się na twarzach rodaków z Wileńszczyzny, jakiej w naszej ojczyźnie trudno dziś znaleźć. Szczerze polecam ten dokument” — o. dr Marek Kotyński CSsR, teolog, filmoznawca, Akademia Katolicka w Warszawie.

***

Po seansie przewidziane jest spotkanie z twórcą i rozmowa o kulisach powstawania filmu.

Produkcja: ISO MEDIA; kraj: Polska / Litwa; reżyseria: Karol Pawłowski; czas trwania: 68 minut; napisy: angielskie, hiszpańskie. ■

Inf. Karol Pawłowski, reżyser-producent filmu „Droga Pielgrzyma”, opr. red.

eprasa.pl 7ca8a1aed8

Mieszkańcy cenią podróże po kraju, jednak główny urlop wielu spędza za granicą

Justyna Giedrojć

Z badań przeprowadzonych przez krajową agencję promocji turystyki Keliauk Lietuvoje wynika, że coraz więcej mieszkańców Litwy spędza główny okres urlopowy za granicą, natomiast podróżując po własnym kraju, częściej wybierają krótsze, jedno lub kilkudniowe wyjazdy.

Mimo to poziom zadowolenia z podróży po Litwie pozostaje bardzo wysoki, a mieszkańcy szczególnie cenią wypoczynek na łonie natury oraz możliwość poznawania różnych regionów. Z badań wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy po Litwie z co najmniej jednym noclegiem podróżowało 65 proc. mieszkańców. Jest to najniższy wynik od 2022 r. (wówczas wynosił on 76 proc.). Jednocześnie wzrósł odsetek mieszkańców spędzających główne wakacje za granicą — z 24 proc. w 2025 roku do 32 proc. w br.

Mieszkańcy szczególnie cenią wypoczynek na łonie natury oraz możliwość poznawania różnych regionów **Fot. Marian Paluszkiewicz**

WYGODA I ŁATWOŚĆ PLANOWANIA

Podróżując po Litwie, mieszkańcy najczęściej wybierają krótkie wyjazdy trwające 1-2 noce. W ubiegłym roku taki wyjazd odbyło 64 proc. mieszkańców kraju. Popularne są też wyjazdy trwające 3-4 noce — w ubiegłym roku przynajmniej raz w taką podróż po kraju wyjechało 47 proc. mieszkańców.

— Ponad 80 proc. podróżnych ocenia swoje doświadczenia pozytywnie. Wysoki poziom zadowolenia pokazuje, że lokalne firmy potrafią sprostać rosnącym oczekiwaniom, a wypoczynek na Litwie jest postrzegany już nie jako tańsza alternatywa dla zagranicy, lecz jako świadomy wybór oparty na emocjonalnej więzi i komforcie — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego" Olga Gončarova, dyrektorka Keliauk Lietuvoje.

Badanie pokazuje również, że średnie wydatki jednej osoby podczas podróży po Litwie osiągnęły rekordowy poziom 228 euro, czyli o 10 proc. więcej niż rok wcześniej (207 euro) i niemal o połowę więcej niż pięć lat temu (159 euro w 2022 r.).

W tym roku główne powody podróżowania po Litwie pozostały niezmienione — mieszkańców najbardziej zachęcają wygoda i łatwość planowania (56 proc.) oraz niewielkie odległości (55 proc.). Wzmacnia się także emocjonalna więź z krajem, natomiast brak środków finansowych na podróże zagraniczne jest wskazywany coraz rzadziej (13 proc.).

POŁĄGA LIDEREM POPULARNOŚCI

Najpopularniejszym kierunkiem podróży po Litwie pozostaje wybrzeże Bałtyku — im dłuższa podróż, tym częściej wybierane są właśnie nadmorskie regiony. Podczas dłuższych wakacji okręg kłajpedzki wybiera aż 63 proc. podróżnych, a przy krótszych wyjazdach — 38 proc. Najpopularniejszym miastem pozostaje Połąga, rośnie również popularność Neringi, Druskienik oraz innych miast uzdrowiskowych.

Znacznie częściej odwiedzane są obiekty przyrodnicze, miejsca dziedzictwa kulturowego, muzea i dwory, coraz większą popularność zyskują piesze wędrówki po atrakcyjnych zakątkach Litwy.

POLSKIE ŚLADY NA LITWIE WARTE ODWIEDZENIA

Litwa zyskuje rosnącą popularność także wśród turystów z Polski. Coraz więcej polskich grup turystycznych omija już Wilno, kierując się w głąb Litwy. Powodem jest to, że wielu turystów odwiedziło już stolicę wcześniej i szuka nowych atrakcji.

— Obecnie kładziemy nieco inne akcenty w programach wycieczek. Odwiedzamy m.in. Birże, litewski szlak piwny, szlak Radziwiłłów oraz miejsca związane z „Potopem". W zamku w Birżach organizowane są degustacje litewskiego piwa, co bardzo podoba się turystom. W programach zwiedzania coraz częściej pojawiają się także Kiejdany, gdzie można zobaczyć ślady związane zarówno z Czesławem Miłoszem, jak i wydarzeniami historycznymi opisanymi w „Potopie" Henryka Sienkiewicza oraz historią rodu Radziwiłłów — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim" Grażyna Hajdukiewicz, przewodniczka po Wilnie i Litwie.

Zaznacza, że coraz więcej grup turystycznych z Polski decyduje się na programy obejmujące Litwę wraz z Łotwą i Estonią, co pozwala lepiej poznać całą przestrzeń kulturową i historyczną krajów bałtyckich. ■

eprasa.pl 7ca8a1aed8

TVP WILNO

06.30 S. „Agatka"
06.40 S. anim. „Legenda i nauka"
06.55 „Jedzenie ma znaczenie"
07.20 „Ziołowa apteka"
07.30 „Pięknie przyprawiONA"
07.45 „Zakochaj się w Polsce"
08.10 „Wileńska Podcastownia"
09.00 „Polskie dziedzictwo s.III"
09.25 „Polskie 100 lat"
09.50 „Gra słów. Krzyżówka"
10.15 „Słownik polsko@polski"
10.40 S. „Agatka"
10.55 „Porozmawiajmy szczerze"
11.20 S. „Warto kochać"
12.05 „Info Wilno"
12.10 „Kulturalnie mówiąc"
12.35 „Panorama litewska"
12.45 „Anna Dymna ¬ spotkajmy się"
13.10 „W światłach muzyki na bis"
13.20 „Żwirko i Wigura. 15 dni chwały" film dok.
14.30 „Poland 4.0"
14.55 „Info Wilno"
15.05 „Koronka do Miłosierdzia Bożego"
15.25 „Klan"
15.45 „Barwy szczęścia"
16.15 S. „Agatka"
16.30 „Info Portal"
16.40 „Zaginione ¬ odnalezione"
16.55 „Biblioteka mądrości"
17.05 S. „Blondynka"
17.50 „Dobre strony"
18.05 „Info Wilno"
18.25 „Wileńszczyzna w obiektywie"
18.30 „Studio Wilno"
19.00 S. „Na sygnale"
19.25 „Jesteśmy stąd"
19.35 „Porozmawiajmy szczerze"
20.00 „Całkiem niezła historia"
20.15 „Program informacyjny"
20.45 S. „Nowa ¬ Partnerzy"
21.30 „Zapomniani, odzyskani"
21.35 S. „M jak miłość"
22.20 „Kulturalnie mówiąc"
22.45 „Info Wilno"
23.05 „Wileńszczyzna w obiektywie"
23.10 „Studio Wilno"
23.35 „Polskie dziedzictwo s.III"
23.55 S. „Blondynka"
01.35 „Program informacyjny"

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo"
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości"
9.00 S. „Detektywi alpejscy"
9.45 S. „Schnell ermittelt"
10.35 S. „Kancelaria prawnicza"
11.25 S. „Doc Martin"
12.15 „Zgaduj i zgaduj"
12.45 „Kto i dlaczego?"
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata"
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości"
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo"
16.30 S. „Dzika Dolina"
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij"
18.00 „Kto i dlaczego?"
18.30 Ważna godzina
19.30 Nie¬tubylcy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Umowa"
22.20 S. „Fargo"
23.30 S. „Kancelaria prawna"
00.20 S. „Doc Martin"

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry"
7.00 S. „Pani chłopka"
8.00 „Pierwsze randki"
9.00 S. „Świeża krew"
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości"
11.00 S. „Odległe miasto"
12.00 „Pierwsze randki"
13.00 „Bogacz i biedaczka"
14.00 S. „Pułapka miłości"
15.00 S. „Bajka nocy"
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo"
17.30 „Dobry wieczór, Litwo"
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport"
19.27 „Pogoda"
19.30 Od...do...
20.00 „Niebezpieczne związki"
21.00 „Babcie balują"
21.30 Wiadomości
22.30 „Błogość" dramat
00.40 S. „FBI"

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02 „Litewskie diamenty"
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Co jest lepsze, sąsiedzie?
12.00 Wiara i życie
12.30 Legendy
13.30 Spacery
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.25 Inteligencja niesztuczna
14.55 Dajmy czadu!
16.05 Drogi Boga są nieznane
16.05 Mój paszport kłamie
16.35 Kuchnia Beaty
17.30 S. dok. „Złamanie kodu"
18.20 S. dok. „Historie z Japonii"
18.30 S. „Dziedzictwo"
19.15 Euromaxx
19.30 „Horyzont. Uzależniony od leków przeciwbólowych? – Kryzys opioidowy" film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Statek chmurowy" film dok.
22.40 S. „Farma Trolli"
23.35 „Drogi Boga są nieznane"
24.00 S. „Dzika Dolina"

6.00 „La Maistas. Italija"
7.00 S. „Szczęśliwy dom"
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej"
9.30 S. „Lekarka z miasteczka"
11.00 S. „Komisarz Rex"
13.00 S. „Nici duszy"
14.00 S. „Dzikie pszczoły"
15.00 „Simpsonowie"
16.00 „Wiadomości TV3"
16.27 „Pogoda TV3"
16.30 „Pomoc TV"
18.30 „Wiadomości TV3"
19.20 „Sport TV3"
19.27 „Pogoda TV3"
19.30 S. „Szczęśliwy dom"
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3"
21.30 „GOAL'as"
21.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
00.30 „GOAL'as"

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza"
7.30 „Realna mistyka"
8.30 S. „Hudson & Rex"
9.30 S. „Kod"
10.35 S. „Mentalista"
11.30 S. „Truckerzy"
12.30 S. „FBI"
13.30 „Moja kuchnia najlepsza"
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne"
16.00 S. „Last Cop"
17.00 S. „Mentalista"
18.00 „Orły lombardu"
18.30 Mistrzostwa LKL
21.00 „Łowca błyskawic" thriller
23.00 „Snag" thriller

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary"
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Drogi partyzanckie"
9.30 TV Wolność
10.30 S. „Okopy śmierci"
11.30 „Nieodkryta Rosja" film dok.
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary"
15.30 Cel podróży
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Sad i ogród
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary"
20.00 Reporter
20.20 S. „Okopy śmierci"
21.25 S. „Kobiety kłamią lepiej"
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Nieodkryta Rosja" film dok.

VIASAT

6.00 „Limit"
7.00 „Samotny na zimnie"
8.00 „Sprzątacze domowi"
9.00 „Prawo i porządek"
10.00 „Sprzątacze domowi"
11.30 „La Maistas"
12.00 „Zaklęcia Kotryny"
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem"
14.00 „Słodkie Włochy Davida Rocka"
14.30 „Samotny na zimnie"
16.00 „Limit"
17.00 „Prawo i porządek"
18.00 S. „Kobra 11"
19.00 S. „Nieznajomi"
19.30 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki"
21.00 „Kodeks zabójcy" film fab.

eprasa.pl 7ca8a1aed8

22.45 „Matlock" dramat
23.55 „Gwiazdy lombardu"

6.00 S. „Kakawa"
7.00 S. „Zakazany owoc"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Prawie żonaty"
10.00 S. „List pożegnalny"
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni"
12.00 S. „Lucifer"
13.00 S. „Prawo i porządek"
14.00 S. „Wydział Osób Zaginionych"
15.00 S. „Anupamaa"
15.35 S. „Mangal Lakshmi"
16.30 S. „Niewidoma"
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"
19.00 S. „Lucifer"
20.00 S. „Prawo i porządek"
21.00 S. „Tatort"
22.55 S. „Wydział Osób Zaginionych"
23.55 S. „Cassandre"

07.00 S. „Akacjowa 38"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"
08.30 „Kościół z bliska"
09.00 „Serwis Info"
09.15 S. „Czterdziestolatek"
10.20 S. „Ranczo"
11.15 S. „Komisarz Alex"
12.05 S. „Ojciec Mateusz"
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes"
13.40 Magazyn Rolniczy
13.55 „Kalahari, twarde prawo pustyni" film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak"
16.00 „Serwis Info"
16.25 „Gra słów. Krzyżówka"
17.00 S. „Dziedzictwo"
18.00 „Teleexpress"
18.25 „Jaka to melodia?"
19.05 „Reporterzy"
19.25 S. „Akacjowa 38"
20.30 „Program informacyjny 19.30"
20.55 „Pytanie dnia"
21.25 „Mundial 2026 ¬ Francja ¬ Senegal"
00.35 „Zagłada superjachtu Bayesian" film dok.

07.05 „Afisz kulturalny ekstra"
07.20 „Na festiwalowej scenie"
07.45 „Tamte lata, tamte dni"
08.25 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
09.30 „Klub profesora Tutki"
10.00 S. „Samochodzik i templariusze"
11.25 „Pograbek" film obycz.
12.55 „Jutro idziemy do kina" film fab.
14.50 „Taniec ¬ kultura czy życie" film dok.
15.50 S. „Angielskie śniadanie"
16.55 „Koniec babiego lata" film TVP
18.00 S. „Samochodzik i templariusze"
18.45 S. „Podróż za jeden uśmiech"
19.20 S. dok. „Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki: Wiele twarzy Rembrandta"
19.55 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
21.00 „Ich czworo" spektakl
22.45 „Angielka i książę" film kostiumowy
01.05 „Sen Sultany" film anim.

07.00 „Dziennik Regionów"
07.20 „Dlaczego krowa..."
07.30 „Pożyteczni.pl"
08.00 „Rączka gotuje"
08.30 „Pytanie na śniadanie"
12.30 „Opowieści z Greenpointu"
12.50 Przepis dnia
13.00 „Polacy Światu"
13.10 S. „Komisarz Alex"
14.05 S. „Ranczo"
15.00 „Kod bezpieczeństwa"
15.30 „Moda na język polski"
16.00 Myśliciele
16.10 „To działa. Polskie innowacje bez granic"
17.00 S. „Zaraz wracam"
17.30 S. „Barwy szczęścia"
18.00 „Gra słów. Krzyżówka"
18.30 Teleexpress
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Oko na Wschód"
19.45 „Info Wilno"
20.05 „Wileńszczyzna w obiektywie: Portret własny"
20.15 „Laskowik & Malicki"
21.10 Program informacyjny 19.30
21.50 S. „Wiedźmin"
22.45 S. „Ojciec Mateusz"
23.40 „Tygodnik Moralnego Niepokoju"

07.25 „Był taki dzień"
07.27 „Słownik polsko@polski"
07.50 „Lena na Kaukazie"
08.15 „Odnaleźć Zaginione"
09.30 S. „Pogranicze w ogniu"
10.30 „Czas pieniądza"
10.45 „Magia irańskiego jedwabiu" film dok.
11.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
11.35 „Mateczki"
12.25 S. dok. „Kanadyjskie Parki Narodowe"
13.15 „Kuba ¬ rewolucja od kuchni" film dok.
14.00 „Budowniczowie świata"
14.15 „Śląscy bohaterowie"
15.05 S. „Królowie"
15.30 „Czterdziestolatek"
16.10 „Komandor" film dok.
16.50 S. dok. „Sensacje XX wieku"
18.05 S. „Czas honoru"
18.55 „Piękno utracone"
19.25 „Historia Polski" film dok.
20.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
20.20 S. „Królowie"
20.45 S. „Ekstradycja III"
21.35 S. dok. „Budowniczowie świata"
21.55 „Geniusze i marzyciele. Ludwik Hirszfeld" film dok.
22.55 S. dok. „Nieznana wojna na Północy"
23.45 „Koło historii"
00.15 „Sensacje XX wieku"

06:00 Wykłady z kongresu
06:30 Muzyczne chwile
06:45 Misja Szczecin – Madagaskar
07:15 Dziewica Orleańska wg. Jana Matejki
08:05 Za kołem podbiegunowym ¬ reportaż o pracy misjonarzy Świętej Rodziny w Norwegii
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Gaz ziemny w Polsce – początek historii
09:55 Papież Polak do Rodaków
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy ¬ z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:00 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 "Ojcu Świętemu się nie odmawia..."
13:55 Przerwany posiłek
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Z Zacisza na Syberię
16:00 W górę Rio Negro
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
18:00 Wierzę w Boga
18:30 Rajd Katyński
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy maluch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Kapelani Golgoty Wschodu

7.00 „Mistrzowie samochodów"
10.00 „Stare dobre rzeczy"
12.00 „Łowcy staroci"
14.00 „Remonty gospodarstw"
18.00 „Inny garaż"
19.00 „Jak to jest zrobione?"
21.00 „Gorączka złota"
23.00 „Zapomniane i porzucone"

eprasa.pl 7ca8a1aed8

TVP WILNO

06.30 S. „Zwierzaki Czytaki"
06.45 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?"
06.55 „eMOCje"
07.20 „Kuchenne recepty"
07.45 S. dok. „Dzika Polska"
08.10 „Kulturalnie mówiąc"
08.35 „Jesteśmy stąd"
08.40 „Dobre strony"
08.50 „Polskie dziedzictwo"
09.20 „Polskie 100 lat"
09.50 „Gra słów. Krzyżówka"
10.15 „Słownik polsko@polski"
10.40 S. „Zwierzaki Czytaki"
10.55 „Porozmawiajmy szczerze"
11.20 S. „M jak miłość"
12.05 „Info Wilno"
12.10 „Weterynarze z sercem"
12.35 „Szansa na sukces"
13.30 „O kinie: Bokiniec" film dok.
14.20 „Jesteśmy stąd"
14.30 „Jak to działa"
14.55 „Info Wilno"
15.05 „Koronka do Miłosierdzia Bożego"
15.25 „Klan"
15.45 „Barwy szczęścia"
16.15 S. „Zwierzaki Czytaki"
16.25 „Nauka literek z Żużu"
16.30 „Info Portal"
16.40 „Tygiel"
17.05 S. „Przystań"
17.45 „Jesteśmy stąd"
17.50 „Portrety"
18.05 „Info Wilno"
18.25 „Wileńszczyzna w obiektywie"
18.30 „Studio Wilno"
19.00 S. „Na sygnale"
19.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
19.35 „Ludzie z dobrego towarzystwa"
20.00 „Całkiem niezła historia"
20.15 „Program informacyjny"
20.45 S. „Stulecie Winnych"
21.30 S. „M jak miłość"
22.20 „Weterynarze z sercem"
22.45 „Info Wilno"
23.05 „Wileńszczyzna w obiektywie"
23.10 „Studio Wilno"
23.35 „Polskie dziedzictwo"
24.00 „Pożyteczni.pl"
00.25 S. „Przystań"

LRT TV

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo"
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości"
9.00 S. „Detektywi alpejscy"
9.45 S. „Schnell ermittelt"
10.35 S. „Kancelaria prawna"
11.25 S. „Doc Martin"
12.15 „Zgaduj i zgaduj"
12.45 „Kto i dlaczego?"
13.15 S. dok. „Miasta nadbrzeżne świata"
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości"
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo"
16.30 S. „Dzika Dolina"
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij"
18.00 „Kto i dlaczego?"
18.30 Wiadomości
19.30 Znane nieznane kobiety
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Umowa"
22.20 S. „Fargo"
23.15 S. „Kancelaria prawnicza"
00.10 S. „Doc Martin"

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry"
7.00 S. „Pani chłopka"
8.00 „Pierwsze randki"
9.00 S. „Świeża krew"
10.00 S. „Monika potrzebuje miłości"
11.00 S. „Odległe miasto"
12.00 „Pierwsze randki"
13.00 „Bogacz i biedaczka"
14.00 S. „Pułapka miłości"
15.00 S. „Bajka nocy"
16.00 Wiadomości
16.30 S. „Moje życie to tylko morderstwo"
17.30 „Dobry wieczór, Litwo"
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport"
19.27 „Pogoda"
19.30 Od...do...
20.00 „Niebezpieczne związki"
21.00 „Babcie balują"
21.30 Wiadomości
22.30 „Kaganiec" thriller
00.35 S. „FBI"

LRT PLIUS

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej"
6.02 „7 dni w Kownie"
6.30 Poranne dźwięki
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 „Pogoń. Vytis"
12.00 „Droga"
12.30 Legendy
13.30 Spacery
14.00 Zgaduj i zgaduj
14.30 Międzynarodowy Festiwal Poezji „Wiosna Poezji 2026"
15.35 Litewskie diamenty
16.00 Spacery
16.30 Kuchnia Beaty
17.30 S. dok. „Horyzont. Uzależniony od leków przeciwbólowych?"
18.30 „Dziedzictwo"
19.15 Euromaxx
19.30 S. dok. „Prawdziwi szpiedzy wśród przyjaciół"
20.20 S. dok. „Historie z Japonii"
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Międzynarodowy Konkurs Wokalny „Sonata Gwiazdowa"
23.50 Pamiętajmy
24.00 S. „Dzika Dolina"

3

6.00 „Zagroda marzeń"
7.00 S. „Szczęśliwy dom"
8.00 „Gliny"
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej"
9.30 S. „Lekarka z miasteczka"
11.00 S. „Komisarz Rex"
12.00 S. „Nici duszy"
14.00 S. „Dzikie pszczoły"
15.00 „Simpsonowie"
16.00 „Wiadomości TV3"
16.27 „Pogoda TV3"
16.30 „Pomoc TV"
18.30 „Wiadomości TV3"
19.20 „Sport TV3"
19.27 „Pogoda TV3"
19.30 S. „Szczęśliwy dom"
21.00 „Wieczorne wiadomości TV3"
22.00 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
22.30 „GOAL'as"
22.45 Światowe mistrzostwa piłki nożnej

BTV

6.00 „Moja kuchnia najlepsza"
7.30 „Realna mistyka"
8.30 S. „Hudson & Rex"
9.30 S. „Kod"
10.30 S. „Mentalista"
11.30 „Truckerzy"
12.30 S. „FBI"
13.30 „Moja kuchnia najlepsza"
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne"
16.00 S. „Last Cop"
17.00 S. „Mentalista"
18.00 S. „CSI. Miami"
19.00 S. „S.W.A.T."
20.00 S. „911"
21.00 „Street Fighter. Uliczny wojownik" film fab.
23.05 „Łowca błyskawic" thriller
01.00 S. „S.W.A.T."

lrytas.tv

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary"
07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Drogi partyzanckie"
9.30 Dzisiaj jest dużo pracy
10.30 S. „Okopy śmierci"
11.30 „Nieodkryta Rosja" film dok.
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary"
15.30 „Wybieram naukę"
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo.
17.30 Pyszne życie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary"
20.00 Reporter
20.20 S. „Okopy śmierci"
21.25 Trzymajcie się
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Nieodkryta Rosja" film dok.

6 VIASAT

6.00 „Limit"
7.00 „Samotny na zimnie"
8.00 S. „Kobra 11"
9.00 „Prawo i porządek"
10.00 „GOAL'as"
10.15 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
12.30 „Zaklęcia Kotryny"
13.00 „Smaki świata z Bilim i Domem"
14.00 „Słodkie Włochy Davida Rocka"
14.30 „Samotny na zimnie"
16.00 „Limit"
17.00 „Prawo i porządek"
18.00 S. „Kobra 11"
19.00 Światowe mistrzostwa piłki nożnej
19.30 „GOAL'as"
19.45 Światowe mi-

eprasa.pl 7ca8a1aed8

strzostwa piłki nożnej
22.00 „Colombiana" dramat
00.10 S. „See"

6.00 S. „Kakawa"
7.00 S. „Zakazany owoc"
8.00 S. „Niewidoma"
9.00 S. „Prawie żonaty"
10.00 S. „List pożegnalny"
11.00 S. „Mistrzowie zbrodni"
12.00 S. S. „Lucifer"
13.00 S. „Prawo i porządek"
14.00 S. „Wydział Osób Zaginionych"
15.00 S. „Anupamaa"
15.35 S. „Mangal Lakshmi"
16.30 S. „Niewidoma"
18.00 S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"
19.00 S. „Lucifer"
20.00 S. „Prawo i porządek"
21.00 S. „Tatort"
22.55 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych"
23.55 S. „Tatort"

06.50 S. „Akacjowa 38"
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"
08.30 „Rodzina (nie od) święta"
09.00 „Serwis Info"
09.15 „Czterdziestolatek"
10.15 S. „Ranczo"
11.10 S. „Komisarz Alex"
12.05 S. „Ojciec Mateusz"
13.00 Serwis Info
13.10 „Agrobiznes"
13.40 „To się opłaca"
13.55 „Kalahari, twarde prawo pustyni" film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak"
16.00 „Serwis Info"
16.25 „Gra słów. Krzyżówka"
17.00 S. „Dziedzictwo"
18.00 „Teleexpress"
18.25 „Jaka to melodia?"
19.05 „Reporterzy"
19.25 S. „Akacjowa 38"
20.30 „Program informacyjny 19.30"
20.55 „Pytanie dnia"
21.30 S. „Prokurator"
22.25 „Mundial 2026 ¬ Anglia ¬ Chorwacja"
01.30 „Biały potok" komediodramat

07.05 „Afisz kulturalny ekstra"
07.15 „Na festiwalowej scenie"
07.45 „Tamte lata, tamte dni"
08.25 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
09.25 S. „Klub profesora Tutki"
10.00 S. „Samochodzik i templariusze"
10.40 S. „Podróż za jeden uśmiech"
11.15 „Koniec babiego lata" film TVP
12.20 „Jurek" film dok.
13.55 S. dok. „Legendy Paryża"
14.55 S. „Kariera Nikodema Dyzmy"
16.05 „Syzyfowe prace" film obycz.
18.00 S. „Podróż za jeden uśmiech"
19.15 „Muzeum Polskiej Piosenki"
19.30 „Informacje kulturalne"
19.55 S. „Pan wzywał, Milordzie?"
21.00 S. „Powrót Sherlocka Holmesa"
22.05 „Biała odwaga" dramat
00.10 „Informacje kulturalne"

07.00 „Dziennik Regionów"
07.20 „Dlaczego krowa..."
07.30 „Przyrodnik na tropie"
08.00 „Okrasa łamie przepisy"
08.35 „W krainie kamieni i lawy. Polacy na Islandii" film dok.
09.25 „Pytanie na śniadanie"
12.30 „Polacy na ratunek Żydom"
12.50 „Przepis dnia"
13.00 Polacy Światu
13.10 S. „Wiedźmin"
14.05 „Giganci nauki"
15.00 „Taniec z rosyjskim niedźwiedziem" film dok.
16.00 Słowo daję!
16.10 „Zakochaj się w Polsce"
16.35 „20 x 20 lat TVP Kultura"
17.00 S. „Zaraz wracam"
17.30 S. „Barwy szczęścia"
18.00 „Gra słów. Krzyżówka"
18.30 Teleexpress
18.50 Teleexpress Extra
19.15 „Adampol ¬ polska wieś nad Bosforem"
19.45 Info Wilno
20.05 „Wileńszczyzna w obiektywie: Portret własny"
20.15 „Laskowik & Malicki"
21.10 „Program informacyjny 19.30"
21.50 S. „Dom nad rozlewiskiem"
23.35 „Rozmowy (nie)wygodne"

07.25 „Był taki dzień"
07.27 „Słownik polsko@polski"
07.50 „Wojownicy czasu"
09.25 „Szlakiem miejsc niezwykłyc"
09.30 S. „Czterdziestolatek"
10.15 „Kwiaty i jaszczury"
10.30 „Opiekunowie (nie)pamięci"
11.15 „Od stepów Kubania po Niepodległość" film dok.
12.10 S. dok. „Wszystkie kolory świata"
13.00 S. dok. „Nieznana wojna na Północy"
13.55 „Piosenką przez historię"
14.05 „303" film dok.
15.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych"
15.10 S. „Królowie"
15.35 S. „Czterdziestolatek"
16.15 „Fake czy historia?"
16.50 „Sensacje XX wieku" S. dok.
17.55 S. „Myśliciele"
18.00 S. „Czas honoru"
18.45 „Koło historii"
19.10 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej"
19.50 S. „Królowie"
20.15 S. „Ekstradycja III"
21.10 „Czas pieniądza"
21.25 „Dni wrzawy" film dok.
23.10 „Tajemnice kultowych seriali"
23.55 „Sensacje XX wieku"

05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Myśląc Historia
06:10 Odnaleźć siebie
06:20 Jestem mamą
06:35 Odpowiedzialni za Kościół
07:00 Apostoł mediów – bł. Jakub Alberione
08:35 Zdrowie z Bożej Apteki
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Każdy maluch to potrafi
09:50 Słowo życia
10:00 Mocni Jego mocą
10:30 Sanktuaria polskie
10:50 Święty na każdy dzień
11:00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
12:00 Muzyczne chwile
12:10 Mateczniki Polskości
12:25 Jestem mamą
12:40 Myśląc Historia
12:50 Odnaleźć siebie
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Nabieja – kawałek Polski w Ugandzie
14:00 Człowiek bez twarzy
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 Historia we fraszkach ¬ od Mieszka po Staszka
15:55 Na granicy...
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Na zdrowie
17:30 Rozmowy o edukacji
17:50 Tyle krzywdy
18:00 Po stronie prawdy
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:20 Odnaleźć siebie
20:30 Bóg z nami
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 Przetrwaliśmy
23:30 Sumienie Hioba ¬ rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim

7.00 „Mistrzowie samochodów"
10.30 „Aukcje zagubionego bagażu"
12.00 „Łowcy staroci"
18.00 „Inny garaż"
19.00 „Jak to jest zrobione?"
21.00 „Samochód marzeń"
23.00 „Zapomniane i porzucone"

eprasa.pl 7ca8a1aed8

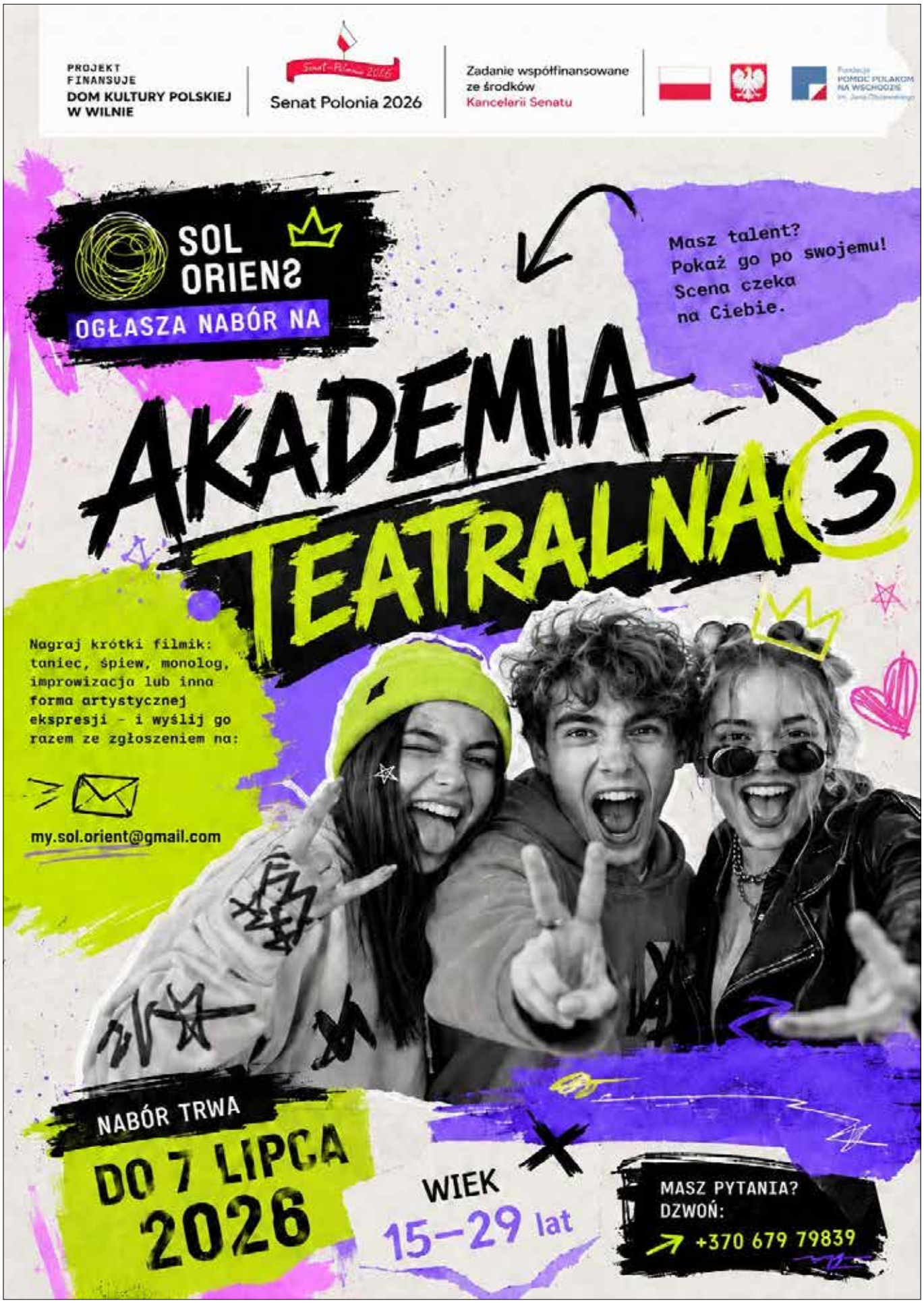

eprasa.pl 7ca8a1aed8

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.
Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.
Tel. +37066685855

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.
Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie.
Tel. +370 603 63 636

Sprzedam drewno opałowe. Drewno porąbane lub w kłódkach.
Tel. 0 679 14150

RÓŻNE

Oddam aparat słuchowy. Wilno.
Tel. +370 646 04 605

KAWIARNIA SULTINIAI
• Smaczne pierożki z nadzieniem
• Aromatyczna kawa, herbata
• Szybka obsługa
• Gorące dania
Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91, +370 612 62339

UM UTENOS MĖSA
SKUPUJEMY BYDŁO
• W całej Litwie
• Płacimy od razu
• Dogadujemy się szybko i łatwo
+370 620 33544
NAJWIĘKSZA RZEŹNIA W KRAJACH BAŁTYCKICH

LIUCINA JAKOVIČ
VILNIAUS TURTAS
Certyfikowana broker nieruchomości
+370 635 215 06; liucina.jakovic@vilniausturtas.lt
www.vilniaus-turtas.lt; Ulonų g. 5, Vilnius (IV aukštas)
Pomagam spełniać marzenia o nowym domu.
Skuteczna sprzedaż i bezpieczny zakup nieruchomości w Wilnie i rejonie wileńskim.

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej

(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.
Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem **tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.**

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

KURIER WILEŃSKI

Prenumerata 2026

Na kolejny miesiąc trwa do 28 dnia każdego miesiąca

Wydanie codzienne (kod 0044)
Na miesiąc 10,00 €
Na 3 miesiące 28,00 €
Na 6 miesięcy 54,00 €
Wydanie magazynowe (kod 0172)
Na miesiąc 4,00 €
Na 3 miesiące 11 €
Na 6 miesięcy 21,00 €

Dla osób niepełnosprawnych oraz emerytów
Wydanie codzienne (kod 0227)
Na miesiąc 9,00 €
Na 3 miesiące 25,00€
Na 6 miesięcy 49,00€

Prenumerata dla czytelników za granicą
Wydanie codzienne
Na miesiąc 20 €
Na 6 miesięcy 120 €
Wydanie magazynowe
Na miesiąc 10 €

„Kurier Wileński" można zaprenumerować:
• w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
• drogą elektroniczną: www.prenumeruok.lt;

Informacja pod nr. tel. (8-5) 260 84 44, Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius, kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

eprasa.pl 7ca8a1aed8

„Wenecja Północy", która powstała na... trupach

Sankt Petersburg to jedno z najpiękniejszych i największych miast Europy. Nie bez powodu nazywane jest „Wenecją Północy". Powstało jednak na kościach i przelanej krwi tysięcy chłopów, których ciała nigdy nie doczekały się pochówku, a po prostu zostały zalane betonem.

Do pracy nad budową miasta zapędzono tysiące ludzi — jeńców szwedzkich, chłopów z głębi Rosji, skazańców. Warunki były nieludzkie: robotnicy pracowali od świtu do zmierzchu. Wybierali ziemię rękoma, nosili ją w koszulach, walczyli z chłodem, chorobami i powodziami, zaś zmarli z wycieńczenia byli grzebani wprost w miejscu pracy.

Fot. Freepik

„Pływające miasto" pomieści nawet 80 tysięcy osób

Freedom Ship — wizjonerski projekt, który narodził się w latach 90., dziś wraca do gry z nową siłą. To nie jest kolejny luksusowy statek wycieczkowy. To prawdziwe, samowystarczalne miasto, które nigdy nie cumuje w porcie, a jego mieszkańcy mogą podróżować dookoła świata, nie opuszczając swojego domu.

Freedom Ship ma być konstrukcją, jakiej jeszcze nie widziano. Mierzący ponad 1,5 km długości kolos ma pomieścić aż 80 tys. osób: 50 tys. stałych mieszkańców, 10 tys. turystów oraz 20 tys. członków załogi.

Na pokładzie znajdziemy szkoły, uczelnie, sklepy, banki, restauracje, a nawet nocne kluby. Dla miłośników sportu przewidziano stadion na 15 tys. widzów, aquapark, parki, centrum kongresowe, salę koncertową i dwa muzea. Ogromna, dwupoziomowa hala gastronomiczna zadowoli nawet najbardziej wybrednych smakoszy, a futurystyczny system tramwajowy pozwoli szybko przemieszczać się między dzielnicami statku.

Największy skorpion jaki kiedyś żył na Ziemi

W Wielkiej Brytanii zidentyfikowano szczątki największego skorpiona, jaki kiedykolwiek stąpał po Ziemi. Praearcturus gigas, mierzący ponad metr długości drapieżnik, był jednym z pierwszych gigantów, którzy podbili ląd. Nowe badania rzucają światło na jego tajemniczą przeszłość.

Dla porównania współczesne skorpiony mierzą średnio od 1,3 cm do około 23 cm długości, w zależności od gatunku.

Badania DNA wskazują, że skorpiony są blisko spokrewnione z innymi pajęczakami, takimi jak pająki, z którymi dzielą podobne narządy oddechowe — tzw. płuca książkowe.

Fot. Freepik

Fotomigawka

Czasami trzeba odciąć się od świata i zanurzyć we własnych myślach **Fot. Marian Paluszkiewicz**

eprasa.pl 7ca8a1aed8